Frați de grai, frați de trai

Românii în ANDALUCÍA

DEPARTAMENTUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Românii în Andalucía

Publicație pentru românii din Andalucía și întreaga Spanie. Apare lunar. Anul VI, Nr. 52, Ianuarie 2026

Ediție dedicată

ZILEI CULTURII NAȚIONALE

15 Ianuarie 2026

Când mintea ta e în iad, nu deznădăjdui!

Zilele trecute am avut o discuție cu o persoană dragă, care mi-a mărturisit că în trecut, în momente grele în care simțea un abandon al sufletului și al credinței, rugându-se într-o biserică, ridicând privirea a văzut pe pereți acestă replică: *“când mintea ta e în iad, nu deznădăjdui!”*

Cum să stai cu mintea în iad și totuși să nu cazi în prăpastia disperării?

Acest text citit și simțit profund i-a adus în suflet și în minte multe răspunsuri la întrebările pe care le avea, dar i-a readus și lumină, speranță și credință.

Am fost curios să aflu cui îi aparține acestă replică și am citit că Sfântul Siluan, un monah rus ...

Alin Tișe, pag. 17

ERASMUS+ DE SĂRBĂTORI: PRACTICĂ, CULTURĂ ȘI IDENTITATE ROMÂNEASCĂ ÎN SPANIA

Programul de stagiu de practică Erasmus+ desfășurat în Spania a avut ca obiective principale formarea profesională practică, dezvoltarea competențelor interculturale, precum și consolidarea identității românești în contextul diasporei. Mobilitatea a urmărit implicarea directă a studenților în activități educaționale, sociale, culturale și spirituale, desfășurate în cadrul comunității românești din Spania, în special prin colaborarea cu Asociación Socio-Culturală Romanați.

Aceste obiective au fost atinse într-o mare măsură, deoarece participanții nu au avut doar un rol observativ...

pag. 19-20

IMPRESIONES SOBRE RUMANÍA

A decir verdad, lo que más me llamaba la atención, y dados mis conocimientos en esta materia serían, los artistas plásticos rumanos. Era tanta la influencia que esto tenía en el panorama artístico europeo que no fue nada fácil desteñir su procedencia, casos de **Nicolae Grigorescu, Ion Andrés, Nicolae Tonitza y Stefan Luchian**, como clásico, algunos de ellos pertenecientes a la famosa escuela de Barbizón, situada cerca de París, y donde tuve la ocasión de visitar, compartiendo vivencias y experiencia con artistas de mi época. Ya en periodo más moderno fueron apareciendo otros artistas rumanos: como **Tristan Tzara, Victor Brauner** y otros que tuvieron un papel influyente en el Dadaísmo y el Surrealism, pero más recientemente artistas de la talla de **Stefan Popa Popa´S**, considerado como el gran ...

A. CALDERÓN de JESÚS, pag. 3-4

Teodora OLTEANU **pag. 2**

Mihai Eminescu

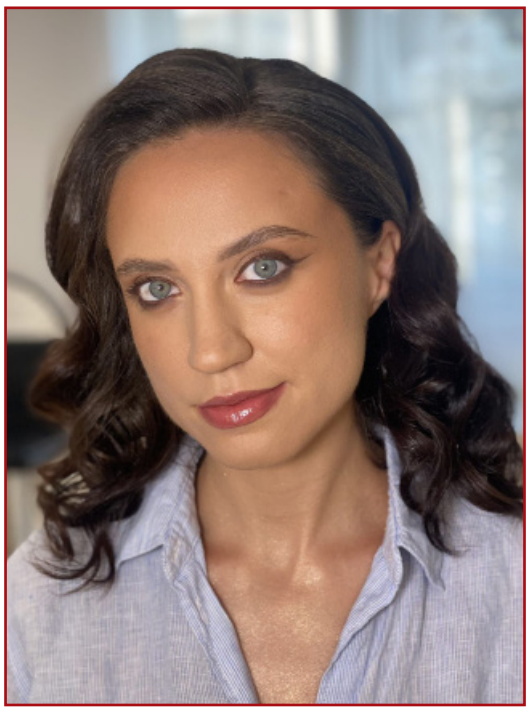
– simbolul culturii române –

Pentru românii din diaspora, Eminescu este mai mult decât o amintire culturală. Este dovada că limba română e vie, că identitatea noastră poate supraviețui oricărei distanțe. Când într-o sală mică dintr-un oraș străin se adună oameni să recite poeziile lui, acea seară devine România însăși – una fără granițe, fără politică, fără uitare. Astăzi, la mai bine de un secol de la trecerea sa în eternitate, poetul rămâne tânăr.

Rămâne același geniu vulnerabil care ne-a învățat să iubim mai profund, să simțim mai limpede și să vorbim mai frumos.

Și poate că tocmai de aceea, oriunde ne-am afla – sub cerul unei alte țări, departe de satul copilăriei sau de mirosul fânului de acasă – ne este de ajuns să rostim un nume pentru a simți că aparținem aceleiași lumi: Eminescu.

editorial

Mihai Eminescu

– simbolul culturii române –

În miezul iernii, când lumea parcă se retrage spre sine și gândurile se așază mai aproape de suflet, românii din toate colțurile lumii își amintesc de omul care a pus în cuvinte dorul, iubirea și visul unui neam întreg – **Mihai Eminescu.**

Ianuarie, luna nașterii sale, devine în fiecare an o punte între generații și între inimi rătăcite prin lume. Pe 15 ianuarie, sărbătorim nu doar ziua poetului, ci Ziua Culturii Naționale, un moment care ne aduce mai aproape de rădăcini, chiar și atunci când pământul lor e departe.

Sunt români care, trăind peste hotare, își găsesc alinarea în muzica versurilor lui Eminescu. Poate nu-și mai amintesc toate cuvintele, dar le aud în minte ritmul blând, recunosc vibrația limbii române.

Cuvintele lui nu îmbătrânesc niciodată: ele vorbesc despre dorul nemărginit, despre dragostea pură, despre frumusețea lumii privite cu ochii copilăriei și despre liniștea pe care o caută fiecare om – oriunde s-ar afla.

Eminescu s-a născut la 15 ianuarie 1850, în Ipotești, un colț de lume învăluit de mirosul fânului și de cântecul codrului. De acolo, din acea Bucovină profundă și simplă, a purtat în suflet toată viața imaginea mamei, a satului și a cerului românesc. A studiat la Cernăuți, apoi la Viena și Berlin, dar oricât de departe ar fi ajuns, România rămânea prezentă în el – nu doar ca amintire, ci ca respirație.

Viața lui n-a fost una ușoară. A iubit intens, a scris cu pasiune, a gândit cu luciditate și a suferit profund. Dar din această suferință s-a născut una dintre cele mai frumoase limbi poetice din lume – o limbă română care, prin el, a respirat pentru prima dată adevărata muzică a emoției.

Printre poeziile care ating sufletul cu atâta delicatețe, două rămân pentru mulți români ca o rugăciune: ***„Dor de tine, mamă”*** și ***„Mai am un singur dor”.***

Prima este o adunare de amintiri scrise parcă dintr-o altă lume. Imaginea copilului care-și amintește de mama rămasă departe, de satul liniștit și de vara caldă a copilăriei, devine emoția oricărui român plecat de acasă. În câteva versuri simple, poetul lasă să se audă dorul care nu piere:

„...dor de plaiul tău natal, dor de mama și de satul
unde-am învățat întâi să zbor...”

Aceasta este, poate, cea mai sinceră expresie a iubirii pentru rădăcini – o iubire care nu se uită nici atunci când anii și distanțele ne despart.

Cealaltă, *„Mai am un singur dor”,* este poezia împăcării. Aici, Eminescu nu mai vorbește cu vocea copilului, ci cu vocea omului care a înțeles totul: efemeritatea, frumusețea și liniștea din spatele vieții. El nu cere nimic lumii, decât pace și întoarcere la natură:

„Mai am un singur dor – În liniștea serii să mor,
Și brațele codrului să mă îmbrățișeze...”

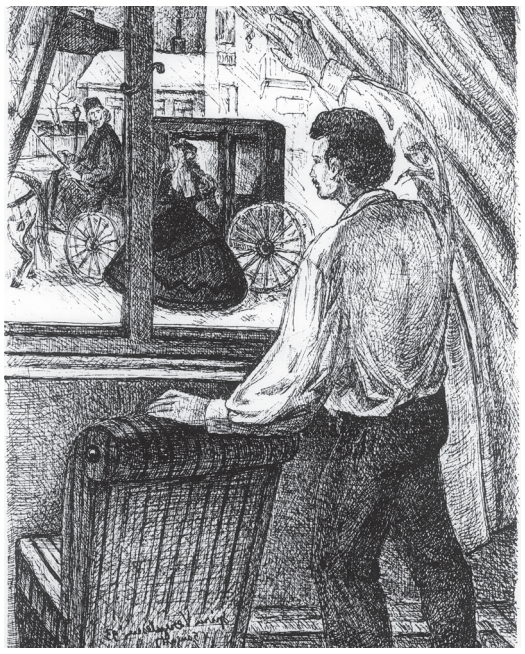
În această rugăciune poetică nu e tristețe, ci o blândețe adâncă.

Este felul lui Eminescu de a ne spune că moartea nu e sfârșit, ci o revenire la tot ceea ce a iubit cândva – ramura, vântul, lacul, luna.

Dar Eminescu n-a fost doar poetul visării. A fost și un spirit treaz, un jurnalist neînfricat, pentru care moralitatea și iubirea de țară erau sacre. În ziarul Timpul, unde și-a publicat articolele, a scris cu luciditate despre educație, despre demnitate, despre nevoia de a construi o Românie puternică prin cultură și prin adevăr.

Poate tocmai de aceea Eminescu este mereu actual. El nu trăiește doar în filele unei cărți, ci în fiecare glas care mai rostește un vers, în fiecare copil care învață primele cuvinte în românește, în fiecare lacrimă care se naște atunci când rostim: *„Dor de tine, mamă...”.*

Pentru românii din diaspora, Eminescu este mai mult decât o amintire culturală. Este dovada că limba română e vie, că identitatea noastră poate supraviețui oricărei distanțe. Când într-o sală mică dintr-un oraș străin se adună oameni să recite poeziile lui, acea seară devine România însăși – una fără granițe, fără politică, fără uitare. Astăzi, la mai bine de un secol de la trecerea sa în eternitate, poetul rămâne tânăr.

Rămâne același geniu vulnerabil care ne-a învățat să iubim mai profund, să simțim mai limpede și să vorbim mai frumos.

Și poate că tocmai de aceea, oriunde ne-am afla – sub cerul unei alte țări, departe de satul copilăriei sau de mirosul fânului de acasă – ne este de ajuns să rostim un nume pentru a simți că aparținem aceleiași lumi: Eminescu.

Teodora Olteanu, Barcelona

Frați de grai, frați de trai

Români în Andalucía

Publicație pentru românii din Andalucía și întreaga Spanie. Apare lunar.

Editor: Asociación Socio-Cultural Romanati
Redacția: Centro Cultural La Tierra Tracia
Calle Geranio 28, El Ejido, Almeria, 04700, Spania
Email: asociacionromanati@gmail.com
www.romaniinandalucia.com
facebook.com/romaniinandalucia
Tel/WhatsApp: +34 643 631 324

Redactor Șef: Mircea G. Florescu
Redactor Șef Adjunct: Violeta Andrei Stoicescu
Redactori: Dana Oprica, Teodora Olteanu, Dorina Florescu Titi Sultan, Violeta Ionela Anciu, Nicolaie Dincă
Colaboratori: Marian Nencescu, Dan Toma Dulciu, Ionuț Țene, Valeru Ciurea, Medana Oprea, Cristian Segărceanu, Adina Vâlcu, Tanța Tănăsescu, Andra Fornea, Ana Andrei.
Machetare grafică: Dorina Florescu

Departamentul pentru Românii de Pretutindeni

Această publicație a fost tipărită cu sprijinul Departamentului pentru Românii de Pretutindeni
www.drp.gov.ro

Conținutul acestei publicații nu reprezintă poziția oficială a Departamentului pentru Românii de Pretutindeni.

Publicație apărută cu susținerea Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România
FILIALA OCCIDENT

IMPRESIONES SOBRE RUMANÍA

A. CALDERÓN de JESÚS: Crítico y Analista Cultural

Rumanía tiene la virtud de ser un país con grandes posibilidades, pero en las circunstancias actuales, se entiende que no se está haciendo lo suficiente para colocarla en el lugar que le corresponde.

Transcurrían los finales de los años 80; en ese periodo me encontraba por distintos países de Europa, donde se proyectaba la cultura como una manera de integración. En estas cuestiones ya participaba activamente, sobre todo en lo relacionado con el mundo artístico.

Así, y dada mis relaciones con gente procedente de los países del este, se despertó en mí cierto interés por conocer la cultura de esos países; entre ellos, Rumanía se convertiría en un punto preferente en mis pretensiones, especialmente aquellas que estaban relacionadas con la cultura.

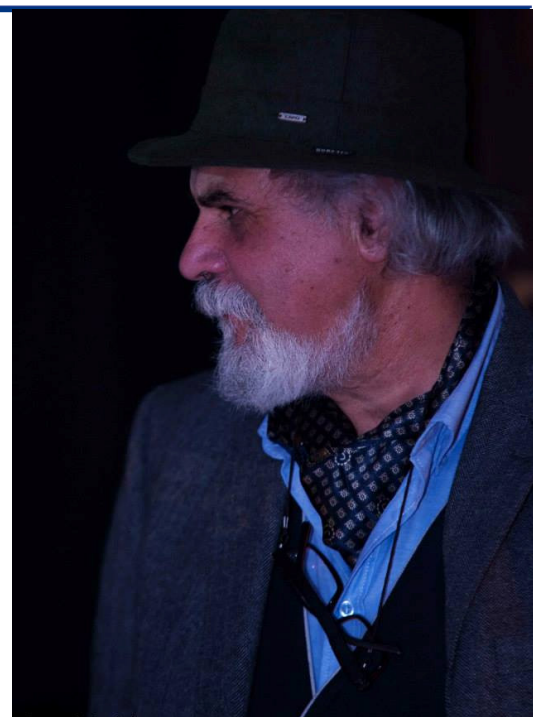
Descubriendo en este campo elementos muy interesantes que me hicieron recapacitar en la necesidad de buscar maneras que me dieran las coordenadas para acercarme a ello.

Con la colaboración estrecha de algunos de mis conocidos rumanos, sin darme cuenta empezaron a surgir nombres como Mihai Eminescu, Lucían Blaga, Mircea Eliade, Emil Cioran y tantos otros grandes escritores, que han dado sentido y prestigio a la cultura rumana en el mundo, pero sin olvidarme que también tenían presencia en esos ámbitos sociales, músicos como George Enescu, que entre sus obras más conocidas, la Rapsodia, era escuchada muy a menudo en esos ambientes.

A decir verdad, lo que más me llamaba la atención, y dados mis conocimientos en esta materia serían, los artistas plásticos rumanos. Era tanta la influencia que esto tenía en el panorama artístico europeo que no fue nada fácil desteñir su procedencia, casos de **Nicolae Grigorescu, Ion Andrés, Nicolae Tonitza y Stefan Luchian**, como clásico, algunos de ellos pertenecientes a la famosa escuela de Barbizón, situada cerca de París, y donde tuve la ocasión de visitar, compartiendo vivencias y experiencia con artistas de mi época. Ya en periodo más moderno fueron apareciendo otros artistas rumanos: como **Tristan Tzara, Victor Brauner** y otros que tuvieron un papel influyente en el Dadaísmo y el Surrealism, pero más recientemente artistas de la talla de **Stefan Popa Popa´S**, considerado como el gran referente del arte mundial en la especialidad de la caricatura del humor, no obstante, él posee en la actualidad el récord Güinness, en esta especialidad.

Pero la inercia que me llevó acercarme más al mundo de la cultura rumana fue, sin duda alguna, **Constantin Brancusi**, personaje que rompió todos los cánones de la escultura clásica, introduciendo métodos de gran volumen, siendo hoy por hoy el padre de la escultura moderna. En sus peripecias de mantener su identidad rumana, le llevó a una situación insostenible, de no ser reconocido como debiera en su propio país, tomando con ello una drástica decisión, poco antes de su muerte, el hacerse ciudadano francés. Esta situación lamentablemente ha sucedido muy a menudo con otros grandes

personajes de la cultura rumana.

¿Por qué este interés por el espacio cultural rumano?

Por entender que la cultura rumana no estaba suficientemente conocida en Europa y como no en España, donde existe una ambigüedad muy patente por no tener históricamente un acercamiento a esa cultura, a pensar que en cierta manera tiene similitudes lingüísticas, ya que ambas pertenecen al concepto de las lenguas latinas.

También, por el hecho que una vez te introduce de lleno, en su historia y su cultura es difícil se sirviese, pues el acondicionamiento es tan grande que le hace ser irresistible.

¿Qué es lo que más impresiona del pueblo rumano?

Teniendo en cuenta que los rumanos no deben nada a nadie, que por encima de todo aman a su país, tratando de defender su nombre con dignidad por donde quieran que estén, teniendo el mérito de haber contribuido, silenciosamente a hacer Europa, esa Europa que hasta hace bien poco Rumania era una total desconocida, y que quien la visita ve hoy la pobreza material como un elemento extorsionador de la realidad de este país, en cuanto que las bellezas de sus pueblos, monumentos, paisajes y

por descontado, las riquezas que atesora su cultura, de ninguna manera deberían pasar desapercibidas.

En este sentido, son los mismos rumanos los que no están convencidos del potencial de los recursos que disponen para hacer de este país un proyecto en común, hacia un futuro mejor; por lo tanto, no entra en consideración, de valorar suficientemente para sentirse orgulloso de ello.

¿Si tuviera que cambiar algo de lo que se considera necesario para la evolución de este país?

Lo primero y lo más elementa esta el que exista una conciencia colectiva de pensar y ver las cosas, si estos principios es difícil poder solucionar muchos de los problemas que atañe a este país, que se ha convertido voluntariamente, en subsidiaros para servir como mano de obra barata para las mejoras de prosperidad de otros países, sin darse cuenta de que en el suyo existen recursos suficiente, para mantener un prospero y digno futuro, para ellos y sus descendientes. Por lo tanto, hasta que no tomen conciencia de ello, es difícil llegar a pensar en el futuro, máximo si tenemos en cuenta, que no se puede vivir en una ingenuidad permanente, pensando que van´ a venir gente de otros sitios, con el propósito de resolver algo que, desde un principio, solo pueden hacerlo ellos mismos.

¿Qué tiene que cambiar en la estructura rumana para que las cosas funcionen con normalidad?

En estos temas no sé si soy el más indicado, pero quiero hacer una reflexión. No puede entenderse que este país, con todo lo que su historia conlleva, se haya dejado llevar, por aspectos emocionales en torno a la idea de pertenecer a toda costa de nuevo a las estructuras europeas, sin recibir a cambio contraprestaciones necesarias para el futuro desarrollo, por el contrario, siento en todo momento, que ha sido mangoneado por los intereses de ciertos países.

A esto hay que añadir que están siendo las propias autoridades de este país, conjuntamente con los propios ciudadanos, en cierta manera cómplices de todo lo que aquí ha venido sucediendo durante décadas. Por lo que debe de llegar la hora de que, desde fuera y dentro de Rumania, se haga valer, en todos los estamentos, haciendo una exposición amplia de aquello que le consagre en su espíritu y actitudes dentro de un proyecto común. En este aspecto me da la sensación que son los emigrantes los que están llevando la iniciativa.

Sobre todo, se debería de aprovechar dicha ocasión para que todo aquel componente de la sociedad rumana, en la que se debe incluir la capacidad activa de las gentes de la diáspora como motor que crea conciencia cada día más, referente a los posibles y necesarios cambios de su propia fisonomía estructural, tanto en lo político - social, económico y cultural.

¿El hecho de ser reconocido en los ámbitos rumanos?

Para mí no tiene la mayor transcendencia porque solo trato de hacer valer algo que va implícito en mi manera de ver, sentir y hacer las cosas, a favor de un bien común, para mí es honor contribuir en hacer valer todo lo que de bueno tienen, los aspectos sociales y culturales de este bello y generoso país.

Mihai Eminescu reînhumat din Cimitirul Bellu în mijlocul Catedralei Naționale – Inima țării

Poetul nostru național Mihai Eminescu a fost înmormântat pe 17 iunie 1889 în Cimitirul Bellu (Șerban Vodă) din București, pe o ploaie torențială, în prezența foștilor săi prieteni apropiați și scriitori. La mormântul poetului a fost ridicat ulterior un monument, la inițiativa unui comitet condus de Titu Maiorescu. Mormântul se află pe Aleea Scriitorilor și este un loc de pelerinaj pentru români și cei îndrăgostiți de poezia sa. Din 1889 și până în prezent, inclusiv în anul 2026, mormântul său rămâne unul dintre cele mai vizitate locuri din cimitir, fiind centrul evenimentelor comemorative organizate anual în ianuarie, pe 15 ianuarie, de ziua sa de naștere, și pe 15 iunie, ziua trecerii sale la cele veșnice.

Anul acesta, la slujba religioasă de comemorare a Poetului Național, un preot ortodox a susținut, spre surprinderea celor prezenți la eveniment, că Mihai Eminescu să fie reînhumat din Cimitirul Bellu în mijlocul Catedralei Mântuirii Neamului, edificiu rezultat al ideilor și inițiativelor sale.

Prozatorul Ioan Slavici, prietenul Luceafărului poeziei române, într-o amintire din 1924, recunoștea că Mihai Eminescu a avut prima idee de construire a Catedralei Naționale a tuturor românilor ortodocși. Mihai Eminescu a gândit necesitatea ridicării unei catedrale bucureștene *„imediat după strălucita victorie armată de la Grivița din 30 august/11 septembrie 1877”*. Deci, Mihai Eminescu a fost printre primele personalități care au promovat această idee, într-un articol publicat în ziarul Timpul, unde remarca lipsa unei mari biserici ortodoxe în București. *„Noi înșine, în marea capitală a României, nu avem o singură catedrală, o singură zidire religioasă care să fie reprezentativă. Lucrul se explică prin împrejurarea că Bucureștiul este un oraș relativ nou și că nu a fost întotdeauna capitală”*, scria poetul în 1881, în ziarul „Timpul”.

Anul acesta, pe 30 noiembrie, de Ziua Sfântului Andrei, a fost sfințită pictura Catedralei Naționale în prezența Patriarhului Daniel și a fost inaugurată oficierea Liturghiei în acest edificiu dorit de Mihai Eminescu încă din 1877.

Consider că noi, românii care vorbim limba literară creată de poetul Mihai Eminescu, trebuie să-l cinstim pe Poetul Național nu numai la festivități comemorative, de Ziua Culturii Naționale sau la spectacole cultural-artistice. Mihai Eminescu, care a fost *„sumă lirică de voievozi”*, cum frumos spunea Petre Țuțea, sau *„voievodul culturii românești”*, în opinia lui Constantin Noica, trebuie să fie omagiat permanent de către poporul român, ca într-o stare de veghe perenă. De aceea, consider că reînhumarea lui Mihai Eminescu din Cimitirul Bellu în Catedrala Mântuirii Neamului va crea o emulație națională pentru toți credincioșii români care vizitează, de-a lungul anilor, cu sutele de mii, acest așezământ-edificiu, transformându-se într-un omagiu de recunoștință pentru inițiatorul Catedralei Naționale din București.

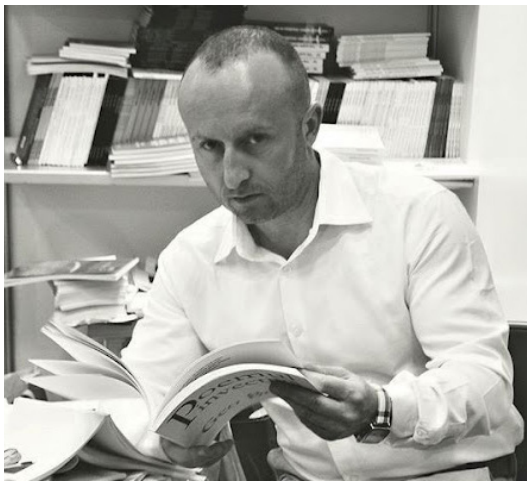
Mormântul lui Mihai Eminescu din Catedrala Națională va fi **”kilometrul zero”** al culturii și spiritualității românești, un punct de reper și un pelerinaj de recunoștință și reculegere față de Poetul Național. Mormântul lui Mihai Eminescu din Catedrala Națională va deveni loc sfânt de rugăciune și un factor de coeziune, unitate și inspirație religioasă și națională pentru întregul popor român de azi și de mâine pe drumul spre mântuire.

Să-l cinstim pe Mihai Eminescu la mormântul încununat de flori, din inima Catedralei Naționale, din capitala țării noastre. Amin.

Ionuț Țene

Decebalul eminescian

Felix Nicolau

Aventura pe tărâm dramatic a lui Eminescu debutează cu o antiteză între ***„geniul negru”***, Întunericul, şi conştiinţa luminoasă, patriotică a Poetului, care refuză descompunerea filosofic-sceptică a idealurilor sale. *Vates sacer* (*„m-am coborât din stele/Purtând pe frunte-mi raza a naţiunei mele”*). Artistul apolonic se delimitează de portretul romantic al geniului, aşa cum îl va contura *Întunericul*: *„Tu care treci prin lume strein şi efemer/ Cu sufletu-n lumină şi gândurile-n cer/Poet gonit de râsuri şi îngheţat de vânt/Ce cânţi ca o stafie ieşită din mormânt”*. Fragmentul dramatic Întunericul şi Poetul, din 1868, reia tiparul dialogului medieval, de sorginte orientală – experimentat la noi, în perioada veche, de D. Cantemir (Divanul sau gâlceava înţeleptului cu lumea sau giudeţul sufletului cu trupul, 1698)– dintre înţelept şi lume. Revalorificarea romantică a unui banchet ideatic ca pe un text originar (*ὁ πρωτος λόγος*), implică, totuşi, modificări ideologice. Fără să mai practice o supraestimare a Lumii, *Întunericul* nici nu preţuieşte acel Liebestod (*„dragoste de moarte”*) novalisian al geniului: *„Căci lumea este piatră şi ea nu te admiră / Ci tu nebun şi palid la poalele ei plângi/Ca valul care cântă trecutul unei stânci/Ce veştedă bătrână se leagănă prin nori/Când stânca e eternă şi valu-i trecător”* .

Alegoria luptei dintre elementul solid şi cel lichid, simbol al trăirii contrastului şi ciocnirii contrariilor, aşa cum le înţelegea şi Jakob Böhme în Aurora sau mijirea zorilor, nu constituie, încă, un subiect de meditaţie pentru tânărul poet. Pentru Böhme, care distruge paradisul mecanicist al lui Leonardo da Vinci, negativitatea chinului (Qual, din care derivă quellen, *„a izvorî”*), stă la originea creaţiei. Lumea fiind un amalgam de calităţi contradictorii, rezultă o separare perpetuă şi dureroasă; răul se află implicit în divinitate, dar şi în subiectivitate (*„die Ichheit”*), arta având rolul – ingrat, dar spectaculos – de a reface unitatea doar imaginată. Dialectica opuşilor – pentru un neokantian ca Rickert cunoaşterea este primordial *diferenţiere (unterschneiden)* – conduce la vitalizarea stimulului artistic, chiar dacă el este de natură demonică. Interesant este că Eminescu pleacă de la pragmatismul (teoretic) neproblematic al iluminismului pentru a sfârşi într-un scepticism ne varietur; de la monadă la diadă.

La această *epocă*, geniul este preocupat, fără sincope energetice, de teatru şi muzică, elemente ale unei supra-arte sincretice: *„voi să ridic palatul la două dulci sorori/La muzică şi Dramă…”*. Departe de dilemele metafizice ale lui Mureşanu – enunţate totuşi de abstracţiunea romantică pe care o reprezintă Întunericul -, înălţarea edificiului artistic va beneficia de aportul folclorului, prin specia sa elegiacă, doina: *„Chemând doina română, a inimelor plângeri,/A sufletului noapte, a dorurilor stângeri”*. Limpezimea programului estetic, netulburată de sentimentalismul elegiac, va face loc doar în finalul fragmentului laitmotivului geniului pustiu, devenit pregnant în Scrisoarea IV: *„Şi-n creieri-i aleargă de gânduri vijelii/Cum ginii se sfăramă-n ruinele pustii”* . Dar, aşa cum observa şi Tudor Vianu, noaptea este la Eminescu dominată de spiritul negativist (die Nachtseite der Natur, cum o vedeau romanticii), capabil să diminueze planarea la mari înălţimi a geniului romantic.

VI.1. Decebal

Faţă de încercările dramatice ale predecesorilor săi, care se referiseră la conflictul daco-roman mai ales în termenii unei idile clasicizante, Eminescu va concepe un Decebal eroic şi tragic, titan îmbătat de tentaţia gloriei, de nietzscheeana „voinţă de putere” (Wille zur Macht). În comparaţie cu proiectul de maximă tinereţe Mira, care era străbătut de fibra iraţionalului romantic şi de un sentimentalism de natură duală, demonică şi angelică totdeodată, Decebal, datând din anii 1872-1873, se distinge printr-un conflict mai intens dramatic şi de o construcţie mai solidă. Şi tiradele personajelor desfăşoară o retorică mai echilibrată, prin faptul că beneficiază de o susţinere logică mai puternică.

La fel ca în episodul dacic din Memento mori, Eminescu preamăreşte rolul istoric jucat de daci prin raportare la maşina de război romană: *„Că zmeii Daciei/Ca constelaţii sângeros-profetici/Au strălucit în faţa Romei vechi./O lume-a tremurat la arătare/Şi marea ş-a-ndoit spumaţii muri/ Naintea mândrei fulgerări a lor”* . *Dacii sunt ataşaţi elementului ignic, natura lor vulcanică făcându-i să intre în descendenţa lui Hefaistos: „O lume zace/În roş oţel/Ce vreţi a face/Făceţi din el/Voiţi coroane/O regi, făloşi!/Mişcaţi ciocane/Pe fierul roş”* .

La sunetele ciocanelor ce făuresc armele dacice are loc disputa dintre Decebal şi Iaromir, acesta din urmă înălţând un panegiric lui Traian: *„În van necunoscut vrea să rămâie/Amic şi inamic îl recunosc./Se zice cum că zeii niciodată/Deplin necunoscuţi ei nu rămân/Întotdeauna o lumină de aur/Ncongiură a lor frunte şi fiinţă/De-aceea cred că zeii coborâră/Că ei trăiesc azi între oameni/Ca Cesari, ca preoţi, ca senatori…/Ieri în Olimp…ei azi-s pe pământ”* . Dar Traian nu este un meteor ci, dimpotrivă, forţa romanilor este dată de faptul că fiecare soldat dă dovadă de nepăsarea şi de curajul specifice numai unui Caesar. Studiul aplicat de psihologie a popoarelor – în linie herderiană – identifică la romani, ca trăsătură principală, situarea dincolo de bine şi de rău, precum şi depăşirea reacţiei sentimentale. Un întreg popor şi-a format un psihic de cuceritor: *„sunt ca zeii/Ei nu ştiu ce-i mânia – ei, nu ştiu/Ce-i bucuria pe acest pământ/Ce pe-alţii îi turbeaz’– abia îi mişcă/Dureri ce ne-ar ucide – ei surâd/La bucurii ce ne-ar ucide – reci!/Nimic nu li-i destul de mare-n lume/Nici bunătate nu, nici răutate/Ce pe noi ne-ar mira, ei nu observă/Ce pe noi ne-a uimit găsesc firesc”* . Această insensibilitate la stimulii externi ar fi demonică, dacă nu ar fi acompaniată de o trăire la extreme a sentimentelor morale. Un alt atu al poporului latin este structura monolitică a caracterului şi a temperamentului, lucru ce conduce inevitabil către titanism sau demonism: *„Tot, tot ce vrei – poate-un roman să fie/Un tigru – un leu, un şerpe, un tiran -/Un vierme nu./[…]/Romanul dacă-i rău născut/ Rău a rămas până l-al lui mormânt./Nu e schimbare în acest metal/Nu e schimbare în aceste inimi/Neron în leagăn e Neron pe tron”* .

Percepţia romantică, antitetică şi maniheistă, a datului psihologic fundamental imprimă discursului lui Iaromir caracterul unei laudatio exaltate: *„Pământu-ntreg n-are valoarea unui,/Unui roman. De-aia din ei oricare/Zice: Or Imperator orinimic./Este ceva întunecos şi mare/Şi simţi că lumea toată e în el -/Şi totuşi lumea toată nu-l plăteşte/ Pentru că nu-i în stare de-a-l schimba…”*. Regăsim aici germeni ai egotismului teoretizat de Stendhal şi cântat de Puşkin: *„Doar eu-mi este demon şi rege domnitor”* (Spovedania unui poet sărac).

Or, exaltarea este ceea ce acuză Decebal, observând că numai naturile slabe proslăvesc tirania: *„Din ăşti tirani făceţi un ideal/Nu în ei înşii e mărimea lor -/Este în slăbiciunea voastră”* . Dar chiar şi adversarul romanilor trebuie să admită că înfruntarea unei asemenea forţe îmbată sufletul său titanic, care simte permanent chemarea (vocatus) eroismului. În felul acesta, Decebal se descoperă ca un protagonist romantic, individualist şi nestăpânit, el însuşi asemuindu-se, prin intermediul unei comparaţii dezvoltate, leului posedat de setea de sânge: *„Când leul şi-a-nfipt gheara în titani -/Ah! leul codrilor fără de fine/Ăst rege mândru c-a lui păduri/Rece ca cremenea stâncelor lui,/Şi-a-nfipt odată gheara lui de fier/În ăşti titani ai Romei şi a supt/Din sângele lor crud…şi-a-nnebunit/A-nnebunit de ură şi turbare/Şi viaţa lui un vis fioros/*

În veci îl urmăreşte umbra Romei/În veci i-e sete de-acest sânge lui/Taci inimă-n curând ţi-i stinge setea!" . Atitudinea regelui dac deschide calea spectrul nebuniei (verba in delirium), perspectivă ce va prinde contur deplin în Mira. Contestând calitatea morală şi intelectuală a romanilor *(„Gladiatori ai spiritului sunt/Acei a căror minte este mare!"*), Decebal încearcă să-şi configureze un alt destin, un anti-destin, el fiind posedat de *„extrema tensiune a voinţei"* , aspect care pune în evidenţă *„accentul eroic al pesimismului eminescian"*

Întreaga piesă este, în fond, o dispută ideatică punctată de comparaţii dezvoltate, hiperbolizante, ce constituie noduri concluzive. Astfel, Iaromir recunoaşte forţa impulsului titanic al poporului dac, popor care este, însă, o stea mişcătoare, în comparaţie cu steaua fixă a romanilor. Cunoscându-şi atuurile, latinii sunt apolonici; calmul lor are la bază conceptul de ordine logică. *„Idealul roman – remarca Ioana Em. Petrescu – e cel al ordinii, materializată prin lege, şi impusă prin putere. Puternici, identici cu ei înşişi, nepăsători la bucurie şi suferinţă, indiferenţi şi singuri asemenea zeilor, romanii din Decebal prefigurează imaginea de erou tragic, pe care o va reprezenta mai târziu (în directa lor descendenţă) cezarul. În Decebal se înfruntă astfel nu numai două forme de civilizaţie, ci şi două înfăţişări ale spiritului: vocaţia dionisiacă a furtunoşilor daci, iubitori de libertate, şi gîndirea ordonatoare a Romei"* . Tracii nu pot ajunge la aequa anima întrucât spiritul lor e contradictoriu, ambiţios peste măsură şi, în consecinţă, predestinat să obţină satisfacţii doar în plan oniric. Alegoria oceanului încrâncenat să cucerească regatul astrelor este concludentă pentru viziunea romantică proiectată de Eminescu asupra sufletului dac: *„Dorinţe fără de margini îl îngân/Răcnind înalţă braţele-i spumate/De nori s-anină,-n bolta lumei bate./Sălbaticul. Van fulgere de foc/Apără cerul… el încredinţatu-i/Că bolta cea albastră e palatu-i;/ Cu-asalt el vrea s-o ia ca pe-o cetate/Rănit de fulgere el se-ncovoaie/Şi vijelia-l reîmpinge-n patu-i./ Apoi adoarme-adânc copilărosul/Titan…un cer în fundu-i se îndoaie/Tot ce-a dorit visează c-are/ Tărie, stele…luna drept coronă/Dormind murmură, murmurând tresare…/Şi când trezit el vede iar că cerul/La locu-i stă cum că nimic nu are/Din sânta-i înălţime…el turbează/Din nou…"* . Ambelor popoare le este, însă, caracteristică tinereţea, refuzul maturizării; de aici şi raportarea lor tragică la curgerea temporală, ceea ar implica încetinirea ritmului acţiunii şi formarea capacităţii de contemplaţie, de valorificare axiologică a faptei. Or, eroului romantic îi este specifică tocmai exaltarea extremelor şi combaterea lui aurea mediocritas, aşa cum o arată şi versurile lui Mickiewicz: *„Că tu, tinereţe, te-nalţi vulturească/Şi trăsnet ţi-e braţu-n furtună"* (Oda tinereţii).

Dacă sufletul lui Decebal – erou reprezentativ pentru poporul său - este copilăros (în sensul de necorelare a scopului vizat cu mijloacele disponibile, vizată fiind şi concepţia schillerianã despre naivitatea geniului), oceanic şi intempestiv, şi sufletul roman are incongruenţele lui căci, urmare a corupţiei şi înclinaţiei spre tiranie, doar *„din când în când zeii cobor"* să-i împrospăteze apetitul pentru glorie. Destinul se anunţă tragic pentru ambele popoare, cauza principală fiind irepresibila pornire belicoasă care sfidează preceptul latin al limitării prin auto-cunoaştere: nu oricine poate râvni la orice (Non omnia omnibus cupienda sunt). Natura acestei porniri este însă diferită: la romani este insaţiabila poftă de spaţiu, pe când la daci este tocmai distrugerea spaţiului. Avântul lui Decebal este metafizic şi sinucigaş, sensibil diferit de propensiunea hamletiană pe care acelaşi personaj o va dobândi în Memento mori. Dorinţa de abolire a spaţiului este în strânsă legătură cu ironia demonică a Demiurgului din Demonism: *„Aprindeţi codri noştri şi ardeţi/Această rană a istoriei/Această bubă neagră a Omenirei/ Acest blestem ce arde în popoară./Luaţi făclia şi ardeţi-i ochiul/Acestui crud tiran numit pământ."* . O exasperare faustică pluteşte peste piesa de tinereţe: *„Blestem pe mustul struAgurilor cadă/Şi-asupra paroxismului iubirii!/Blestem nădejdilor! Blestem credinţei, închinării!/Şi blestem mai ales răbdării!"* . Virulenţa blamării este însoţită în subiacent de prezicerea unui eveniment apropiat (visio, lat.; ὁραμα, gr.) cu valenţe catastrofale.

Dacă romanii, prin Longin, îşi manifestă indispoziţia cogitativă: *„Nu avem vreme să pricepem tot/Abia ne ajunge a cârmui o lume"*, în tabăra dacilor se află un geniu înrudit ca tipar intelectual cu cel al astronomului din Scrisoarea I. Dochia este cea care se sustrage faptei pentru a releva infinitudinea durerii şi suferinţei, precum şi superioritatea morţii. Cosmogonia trasată de ea are în comun cu cea a gânditorului din Scrisoarea I natura momentului cinetic iniţial (*„un sâmbure în acel caos/Mişcându-se rebel"*), dar diferă prin accentul pus pe imperativul suferinţei şi prin ideea că viaţa universului este ardere, în timp ce epuizarea energiei vitale este anunţată de sângerarea astrelor-organisme, căci natura echivalează, în concepţia lui Tommaso Campanella, cu un codex vivus: *„Unde e starea ceea unde zeii/Nu esistau, nici oameni nici pământ,/Pe când acea fiinţă nenţeleasă/Nu-şi aruncase umbrele în lume/Umbrele ce sunt moartea şi nemurirea./Ah! el şi-a dat foc sie însuşi crudul/ Şi arderea eternă suntem noi./Când se va arde-acest-pământ cu totul/Când s-a-nnegri cerimea cea albastră/Când va începe ca să curgă sânge/Din stele şi din soare, când fiinţa/Ne-om mântui – ne-om stinge pentru veci"* . Terifiantul viziunii pulsează de o forţă hugoliană: *„L'eau des torrents, éparse et de lueurs frappée,/Ressemble aux longs cheveux d'une tête coupée"* (Masferrer) , ori, precum în Le petit roi de Galice: *„La terre boit le sang mieux qu'un faune le vin"* .

M. Eminescu, Teatru, vol. I, Editura Minerva, Bucureşti, 1984, p. 3.
ibidem, p. 4.
ibidem, p. 214.
idem,ibidem.
ibidem, pp. 217-218.
ibidem, p. 219.
ibidem, p. 220
Puşkin, Lirice, Cartea rusă, Bucureşti, 1957, p. 22.
M. Eminescu, Teatru, vol. I, p. 221.
ibidem, pp. 224-225.
ibidem, p. 229.
T. Vianu, Studii de literatură universală şi comparată, p. 83;
Rosa del Conte, op. cit., p. 130;
Ioana Em. Petrescu, op. cit., p. 147.
M. Eminescu, Teatru, vol. I, pp. 226-227.
Adam Mickiewicz, op. cit., p. 13.
M. Eminescu, Teatru, vol. I, p. 230.
Ibidem, p. 236.
J.W.Goethe, Faust, p. 93.
Ibidem, p. 234.
V. Hugo, op. cit., („Valurile torentelor, risipite şi de sclipiri pătrunse,/ Aduc cu pletele lungi ale unui cap tăiat", trad. n.), p.293.
Ibidem, („soarbe ţărâna sângele cu mai mare lăcomie decât un faun vinul", trad. n.), p. 274.

Cât de sărac a fost Eminescu ?

Dan Toma Dulciu, UZPR

Acest articol își propune să analizeze o chestiune oarecum insignifiantă în biografia lui Mihai Eminescu: care era situația materială personală în ultimii săi ani de viață. În acest context supunem atenției existența unui instrument bancar, un titlu perpetuu, la purtător, cu dobândă 5%, rămas de pe urma Luceafărului, nediscutat încă de biografii Poetului.

În al doilea rând, aceste chestiuni ne pun în fața unei întrebări tulburătoare: cine a beneficiat de bruma de avere rămasă în urma decesului lui Mihai Eminescu?

Odiseea acestui nou document dezvăluie un straniu mod de înfruptare a contemporanilor lui Mihai Eminescu din ceea ce a reprezentat patrimoniul material rămas de pe urma bietului Poet.

Așadar, se știe că, la moartea sa, nu numai dreptul de creație intelectuală i-a fost uzurpat abuziv (dovadă fiind procesul intentat de fratele său, Matei Eminescu, privind dreptul de editare a operei Luceafărului) dar și cărțile, manuscrisele și, cum vom vedea în continuare, și bruma de bani ce îi mai avea, i-au fost însușite într-un mod straniu....

Disensiunile privind patrimoniul familiei Eminescu au debutat în anul 1884. Se spune că, la moartea tatălui, Gheorghe Eminovici, s-au găsit 600 de lei sub pernă, probabil pitiţi de bătrân pentru cele trebuitoare la înmormântare. Cine este (din păcate) cel vinovat de nesocotirea legilor ce veghează la împărțirea unei moșteniri ? Ne-o spune într-o scrisoare însăși sora Poetului, Henrietta, care se adresa cu aer disperat lui Titu Maiorescu, la data de 18/30 Marte, 1884.

Stimabile Domnule Maiorescu

..... mă grăbesc a vă comunica următoarele. Sunt deja 2 luni trecute de când a murit tatăl meu. La înmormântarea lui au fost de faţă şi fratele meu, locotenentul Matei (Eminovici, n.n.) din Râm. Sărat; după înmormântare, în loc ca să facă fratele meu o catagrafie, el a început a vinde în dreapta şi în stânga toate obiectele mobile şi imobile, sub cuvânt că el va lua pe fratele său Neculai la sine. El a vândut toate vitele, la număr 27, mobilierul din casă, 5 stoguri de fân, 3 vagoane de păpuşoi, făcând 3 părţi, adică mie, lui Nicului şi lui Mihai, luând cu sine bani şi toate hârtiile de valoare, mai ales o obligaţie de 6000 fR. ...

Oare cât de săracă să fi fost familia Eminovici în 1884 ? Nu putem spune cu precizie, dar ne putem imagina, știind că Mihai Eminescu primise în dar, de la tatăl său, venit să-și viziteze fiul, la București, pe la începutul lunii iulie 1881, un ceas de aur cu lanț, marca Breguet, care valora 40 de galbeni, adică prețul unei cirezi de 80 de boi. Ceasul a fost recuperat de Matei, atunci când s-a îmbolnăvit Mihai, și a ajuns, alături de un inel tot de aur, ce i-ar fi aparținut de asemenea lui Mihai, ca zestre de nuntă la a doua căsătorie a Aglaei, sora Poetului, în 1887, cu ofițerul austriac, Henrich Gareiss.

După moartea căminarului Gheorghe Eminovici, Henrietta păstra ca zestre 5000 franci, împrumutați însă farmacistului Ion Franck, din Botoșani, nașul lui Gheorghe Eminovici, împrumut pentru care acesta achita cu regularitate dobânzile cuvenite. Henrietta mai avea ca rezervă și o sumă de bani (1420 lei, plus dobânzi de 12% pe an, neplătite din 26 iunie 1880, bani dați cu împrumut lui Dimitrie Frunzetti din Iași).

La rândul său, în primăvara anului 1884, Mihai Eminescu, revenit de la Ober-Döbling și din scurtul concediu în Italia, dispunea de o sumă de bani, economisită pe cât de mult putuse, scurtând durata sejurului ce îi fusese asigurat de Comitetul de Sprijin, instituit de T. Maiorescu.

În aceste condiții, atenția mi-a fost atrasă de scrisoarea anterior menționată a Henriettei, din care rezultă că în casa părintească de la Ipotești se găseau, la moartea tatălui și fratelui ei, la începutul anului 1884, *„bani, hârtii de valoare și o obligație de 6000 franci”*, cărți valoroase din biblioteca tatălui dar și a fratelui ei, juristul Nicolae Eminovici, la care se pot adăuga și ceva bani din vânzarea unor bunuri din gospodărie. Pornind de aici, am considerat necesar să caut cu atenție, pentru a da de urma unor titluri de valoare aparținând familiei Eminovici.

Astfel, cercetând colecția Monitorului Oficial, am identificat un document bancar, dovedind foarte probabil că Mihai Eminescu poseda o rezervă de bani, demnă de luat în seamă, păstrată sub forma unui titlu la purtător, în valoare de 5000 de lei (sumă considerabilă la acea vreme, echivalând cu salariul său de jurnalist pe doi ani), cu o dobândă perpetuă de 5% pe an.

Într-adevăr, în Monitorul Oficial nr. 5822 din 1 ianuarie 1892, Ministerul de Finanțe, prin Direcțiunea Contabilității Generale a Statului, a publicat la capitolul Buletinul cu titluri la purtător datele de identificare ale instrumentelor bancare declarate pierdute, furate sau distruse, conform Art. 15 din Legea din 18 ianuarie 1883. Titlurile bancare pierdute, furate, dispărute, distruse etc. urmau, prin urmare, o procedură identică actelor de identitate, pierdute sau furate, fiind semnalate în mod obligatoriu în Monitorul Oficial. De ce este importantă această listă? Avem un neașteptat indiciu: Monitorul Oficial a păstrat dovezi ale unor operațiuni financiare, având ca titular pe Mihai Eminescu!

Astfel, la rubrica titluri de rentă 5% amortibilă, declarate pierdute, furate sau distruse, este menționat cuponul cu numărul 40004, cu dată de poprire 1 aprilie 1890, pe numele M. Eminovici, prin notificarea nr. 14501, care a primit numărul de înregistrare 53113/1838, din data de 23 octombrie 1889.

Așadar, această poliță la purtător, pe numele M. Eminovici, titlu suveran, este declarat dispărut, furat sau pierdut, la 23 octombrie 1889, la câteva zile după moartea Henriettei, survenită la 14 octombrie 1889, astfel încât suma de pe cupon să fie poprită de către finanțele statului, cu alte cuvinte să nu mai poată fi scoasă de vreun ipotetic deținător al titlului amintit.

Nu știm cine a comunicat dispariția înscrisului de valoare, sigur însă acesta dorea ca exigibilitatea poliței să nu mai fie posibilă (orice posesor al poliței nu mai putea a cere executarea de îndată a creanței de 5000 lei, numărul și valoarea poliței în cauză fiind notificate în Monitorul Oficial).

Conform normelor procedurale, la răscumpărarea titlului de valoare de către cel ce deține actul respectiv, trezoreria pune o ștampilă pe poliță, astfel încât acesta sau oricare terț să nu mai poată folosi încă o dată acel titlu.

Se poate emite de asemenea ipoteza că titlul fusese deja lichidat, banii fiind scoși în prealabil, dar că posesorul de facto voia să demonstreze ulterior, eventualilor moștenitori, că polița a fost pierdută, deci suma de 5000 lei nu mai poate fi exigibilă și nici trecută în masa succesorală.

Având în vedere faptul că dobânda se putea retrage de către posesorul cuponului/poliței în fiecare an, la data scadentă, 1 aprilie, dar nu mai devreme de un an de la emiterea titlului, putem presupune că titlul/cuponul/polița nr. 40004, pe numele M. Eminovici, putea fi emis eventual la 1 Aprilie 1889, dată imposibilă însă, fiindcă poetul era internat la acea dată la stabilimentul dr. Sutzu. De aceea, se poate presupune că titlul a fost emis anterior, având termen scadent de răscumpărare însă la 1 aprilie 1890. Putem iarăși presupune că polița a fost emisă la data de 1 Aprilie 1884, deci după moartea lui Gheorghe Eminovici, și împărțirea nedreaptă a averii Căminarului de la Ipotești?

În ceea ce privește numele M. Eminovici, nume cert, indubitabil, prezent în Monitorul Oficial, trebuie să analizăm ipoteza/eventualitatea conform căreia persoana în cauză este Matei Eminescu, fratele poetului.

Știm cu toții că numele Eminescu este un pseudonim literar, atribuit de Iosif Vulcan, în 1866, celui ce avea să îl poarte cu strălucire, de atunci înainte, semnând în publicistică sub acest nume.

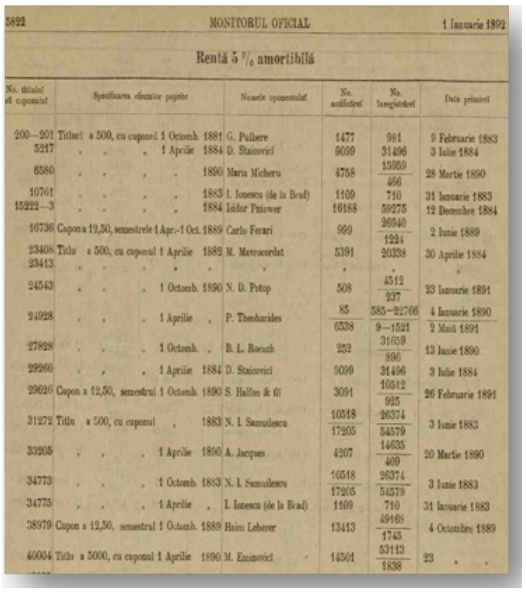
Litera „M.” provine cel mai adesea de la prenumele Mihai/Mihail, întâlnit sub forma M. Eminescu, altfel s-ar fi scris Matei, Minodora, Menelau în extenso, pentru a nu exista confuzii.

Este clar, de asemenea, că numele „M. Eminovici” este un nume oficial, adică acela din actele de stare civilă, deoarece numele Poetului, așa cum apare el în presă, pe coperta volumelor de poezie, în manuscrise este M. Eminescu, acesta fiind așadar un ”nom de plume”.

Știm de asemenea că Matei, fratele, și-a anunțat schimbarea numelui din Eminovici în Eminescu, conform Monitorului Oficial nr. 168 din luna octombrie 1892. Ne punem întrebarea: oare fratele Matei voia să se asigure că, în ipoteza deschiderii unei succesiuni (sora Aglaia încă mai trăia), sau a găsirii unor eventuale titluri de valoare, inclusiv a dobândirii titlului de moștenitor al drepturilor de autor al cărților lui Mihai Eminescu (acestea începuseră să aibă un mare succes de librărie), numele Eminescu putea fi un atu puternic în revendicarea succesiunii de pe urma fratelui său, Mihai Eminescu.

Cine ar fi putut fi beneficiarul acestui titlu bancar?

În cazul declarării pierderii acestui titlu, răspunsul la întrebarea Cui Prodest ? devine important. În nici un caz nu aducea vreun folos surorii moștenitoare în viață

1892 MONITORUL OFICIAL 1 Ianuarie 1892

Rentă 5 % amortibilă

No. titlului sau cuponului	Specificarea efectelor depuse	Numele cponentului	No. nodificărei	No. înregistrărei	Data primirei
200—201	Titluri a 500, cu cuponul 1 Octomb. 1881	G. Pullere	1477	981	9 Februarie 1883
5217	" " " 1 Aprilie 1884	D. Staicovici	9099	31496	3 Iulie 1884
6580	" " " 1890	Maria Micheru	4758	15959	28 Martie 1890
10761	" " " 1883	I. Ionescu (de la Brad)	1109	466	31 Ianuarie 1883
15222—3	" " " 1884	Isidor Prisover	16188	710	12 Decembre 1884
16736	Cupon a 12,50, semestrele 1 Apr.-1 Oct. 1889	Carlo Ferari	999	59275	2 Iunie 1889
23408	Titlu a 500, cu cuponul 1 Aprilie 1889	M. Mavrocordat	5391	20038	30 Aprilie 1884
23413	" " " " "	"	"	"	"
24543	" " " 1 Octomb. 1890	N. D. Potop	508	4512	23 Ianuarie 1891
24928	" " " 1 Aprilie "	P. Theoharides	85	237	4 Ianuarie 1890
27828	" " " 1 Octomb. "	B. L. Bocuch	252	585—2706	2 Maiŭ 1891
29266	" " " 1 Aprilie 1884	D. Staicovici	9099	9—1521	13 Iunie 1890
29626	Cupon a 12,50, semestrul 1 Octomb. 1890	S. Halfon & fil	3091	31659	3 Iulie 1884
31272	Titlu a 500, cu cuponul " 1883	N. I. Samulescu	10518	896	26 Februarie 1891
			17205	10512	3 Iunie 1883
33208	" " " 1 Aprilie 1890	A. Jacques	4207	26374	
			10518	54579	20 Martie 1890
34773	" " " 1 Octomb. 1883	N. I. Samulescu	17205	14635	3 Iunie 1883
34775	" " " 1 Aprilie "	I. Ionescu (de la Brad)	1109	409	
38979	Cupon a 12,50, semestrul 1 Octomb. 1889	Haim Lehrer	13413	26374	31 Ianuarie 1883
				54579	4 Octombre 1889
40004	Titlu a 5000, cu cuponul 1 Aprilie 1890	M. Eminovici	14501	49168	
				1745	
				53113	23 " "
				1838	

(Aglae). Dacă titlul devenea exigibil, ea putea obține oricum o cotă din această sumă. Dar lui Matei ?

În opinia noastră, există motive pentru a susține faptul că titularul acestui instrument bancar - titlu perpetuu cu dobândă 5% nu era Matei Eminescu, fratele poetului. Pe de altă parte, nu avem însă nici un fel de argumente convingătoare care să dovedească contrariul, adică faptul că nu el a încasat polița de 5000 lei și apoi a declarat-o pierdută pentru a închide gura eventualilor moștenitori (sora Aglae sau copiii acesteia).

Existența neașteptată a unui cupon cu dobândă 5% în patrimoniul lui Mihai Eminescu (dacă se va dovedi că polița era a sa) nu trebuie să ne uimească, cunoscând specificul ultimilor ani de viață ai Poetului, când acesta dovedea o parcimonie exagerată în gestionarea banilor trimiși de sprijinitorii săi, primând grija pentru economisirea resurselor financiare (a se vedea neliniștea manifestată de Poet, privind viitorul său incert, pe când se afla la spitalul vienez sau în sejurul din Italia).

Aceste împrejurări fiind cunoscute, este plauzibil ca depozitul de 5000 lei să fi fost deschis de Poet sau de cineva apropiat, pe numele său, ca măsură de prevedere, el neavând surse sigure de trai, deși a beneficiat totuși de ceva bani, strânși de prieteni, comitete de sprijin, subvenții comunale, care i-au permis să mai facă un sejur la Balta - Liman respectiv la Hall, în Austria, în 1887.

N. Petrașcu mărturisea în memoriile sale faptul că P. P. Carp, ministrul de externe, a trimis lui Eminescu în mod repetat sume de bani, în ultimii ani din viața poetului.

Dar nu acest fapt este important, ci mai degrabă trebuie aflat cine a declarat pierderea, furtul sau distrugerea titlului.

În cazul în care persoana care a declarat dispariția titlului a fost însuși Matei Eminovici, misterul este elucidat, dar în eventualitatea în care o altă persoană a declarat titlul ca fiind pierdut, dispărut, atunci cazul devine mai mult decât interesant. Pentru aceasta, un temerar pasionat de biografia Luceafărului, ar trebui să răscolească în arhiva Ministerului de Finanțe, pe luna octombrie 1889 (nr. notificare 14501, nr. înregistrare 53113/1838, din data de 23 oct.1889) pentru a stabili cine a declarat pierderea poliței de 5000 de lei.

Iată încă o dovadă că biografia lui Mihai Eminescu poate încă oferi neașteptate surprize.

Omagiu adus culturii române în Austria:

Viena a sărbătorit Ziua Națională a Culturii

La 15 ianuarie 2026, ca în fiecare an, capitala Austriei a devenit o animată scenă a celebrării identității și creativității românești. Cu ocazia Zilei Naționale a Culturii, care coincide cu ziua de naștere a marelui poet Mihai Eminescu, comunitatea românească și iubitorii de artă din Viena au fost invitați la un serie de evenimente de excepție, care au reunit arta vizuală, muzica de talie mondială și omagiul poetic.

În deschiderea acestor evenimente care au marcat Ziua Națională a Culturii, ceremonii solemne au adunat iubitorii de poezie și reprezentanți ai comunității românești lângă bustul lui Mihai Eminescu, amplasat în fața Bisericii Ortodoxe Române de pe Simmeringer Hauptstraße.

Astfel, un impresionant ceremonial de depunere de flori a reunit reprezentanți ai Ambasadei României, ai ICR Viena și ai Secției Consulare, ai Asociației **„Unirea”**, simbolizând unitatea și solidaritatea culturală dincolo de granițe ale tuturor românilor.

Totodată, Asociația **“Mihai Eminescu”** din Austria a depus o coroană de flori, în prezența unui grup de admiratori ai Luceafărului.

Părintele Dr. Nicolae Dura și părintele Mircea Morar au săvârșit o slujbă de pomenire, onorând memoria poetului nepereche. Atmosfera a fost una de profundă recunoștință, ilustrând impactul durabil al personalității lui Eminescu asupra identității noastre naționale.

O Simfonie a Geniului Românesc: Recitalul de Pian al Adelei Liculescu

Seara, sărbătoarea culturală a continuat cu un eveniment de o altă magnitudine, organizat de Institutul Cultural Român de la Viena și Ambasada României în Republica Austria. Sala Radio a prestigiosului ORF Radio Kulturhaus (Argentinierstraße 30A, 1040 Wien) a fost gazda unui recital de pian memorabil susținut de Adela Liculescu.

O artistă de o virtuozitate recunoscută pe plan internațional, **Adela Liculescu** – singura câștigătoare a două competiții internaționale Brahms, **“Bösendorfer Artist”** și profesor la Universitatea de Muzică și Artele Spectacolului din Viena – a oferit un recital de o intensitate remarcabilă. Programul muzical a fost o călătorie prin sufletul muzicii românești, incluzând creații ale unor compozitori precum George Enescu, Carl Filtsch, Tudor Dumitrescu și Paul Constantinescu.

Culorile României pe Simezele din Viena: Vernisaj Eveniment la Galeria Five Plus

Ziua s-a încheiat în note de culoare și creativitate la FIVE PLUS ART GALLERY (Wiedner Hauptstrasse 40, 1040 Viena). La ora 18:00, în prezența unui public pasionat, a avut loc vernisajul unei expoziții-eveniment ce a adus în prim-plan talente remarcabile ale artei plastice românești. Au fost expuse opere semnate de artiști consacrați și apreciați: **Bogdan Molea, Ioan Nemtoi, Regina Moritz, Matthias Lidy, Ion Mandrescu și Alfred Rece.**

Prezența artiștilor în rândul publicului a transformat vernisajul într-un dialog viu, oferind vizitatorilor ocazia unică de a descoperi poveștile din spatele operelor. Expoziția rămâne deschisă publicului până pe 31 ianuarie 2026, fiind o invitație de a (re)descoperi bogăția și diversitatea artei contemporane românești.

Ziua Națională a Culturii 2026 de la Viena a fost mai mult decât o simplă celebrare; a fost o demonstrație vie a faptului că România își poartă cu mândrie patrimoniul cultural în lume. Prin evenimente variate (muzică, pictură), românii s-au întâlnit într-un tot armonios, omagiu adus geniului românesc, reconfirmând că arta este cea mai puternică punte între popoare și generații. Felicitări tuturor organizatorilor, artiștilor și participanților pentru aceste momente de neuitat.

Dan Toma Dulciu, Viena

Eminescologia și „răscolirile" ei periodice

Marian Nencescu

Înainte de a defini un termen atât de sensibil și de controversat, precum eminescologia, și presupusul ei oficiant, eminescologul, ar trebui să plecăm de la premisa că această știință a individualului, a unicului chiar în literatura noastră, menită să-i redea lui Mihai Eminescu ***„măreția și demnitatea",*** cum o numea editorul și filosoful Petru Creția în cartea sa **„Testamentul unui eminescolog"**(Humanitas, 1998), presupune, înainte de toate, acceptarea sacrificiului de sine pentru orice cărturar care ar apuca pe acest drum spinos. Asta pentru că eminescologul, în accepția generală a termenului, rămâne un *„însoțitor"*, cel mult un ghid, adesea anonim, prin hățișul hermeneutic al manuscriselor eminesciene (al **„Caietelor"**, în limbaj editorial, consacrat de filosoful Constantin Noica, 44 cu totul, însumând 15478 de pagini, conservate aproape în întregime la Biblioteca Academiei, de la București), așteptând să sosească ziua când, eliberat de ***„conjunctural, factual, efemer și biografic"***, urmează să apară pentru generația noastră ***„un nou Eminescu"***, ca să preluăm expresia lui N. Iorga, la vestea că manuscrisele eminesciene au fost predate, în 1902, Academiei Române, de către Titu Maiorescu, deținătorul lor vremelnic. Și poate că astfel se va stinge în spațiul cultural românesc și ***„vechiul și păgubosul năravʺ,*** cum îl numea tot Petru Creția, acela de a-l evoca pe Eminescu doar la festivități și la date fixe.

Asistăm, așadar, în momentul de față, la un fel de răscruce istorico-estetică în eminescologie, a patra judecând după momentul *„istoric"*, din 1902, când manuscrisele eminesciene și cărțile (o parte) din biblioteca personală a poetului au ajuns în *„casa lor"*, adică la Biblioteca Academiei, urmat de valul de reeditări, respectiv de edițiile succesive de postume, mai mult sau mai puțin construite pe baze științifice, respectiv edițiile datorate (în ordine aproximativă) lui Chendi, Hodoș, Scurtu, Rădulescu-Pogoneanu, ș.a., totul culminând cu exegeza aproape exhaustivă a lui G. Călinescu, respectiv monumentalele **„Viața și Opera lui Eminescu",** în fine, ediția **„Opere"**, academică, în 17 volume, a lui Perpessicius-Creția-Vatamaniuc, dublată de copierea, apoi facsimilarea, manuscriselor eminesciene, o inițiativă datorată exclusiv lui Constantin Noica (d. 1987), ajutat parțial și de colaboratorul său apropiat, Alexandru Surdu, acțiune finalizată în 1996, prin strădania academicianului **Eugen Simion**, cu sprijinul *„artistic"* al graficianului **Mircia Dumitrescu**. Se impune, deci, ca pornind de la experiența acumulată, de la studiile generațiilor de eminescologi de până azi, să fie proiectată și începută o nouă ediție a **„Operelor"**, o acțiune comună, poate, a Academiei Române, a Muzeului Național al Literaturii, și, de ce nu, a mediului privat, inclusiv a UZPR, în materie de jurnalism politic, care pot sprijini și susține inclusiv un proiectat Institut Național de Eminescologie, deopotrivă necesar și util pentru viitorul cultural al neamului. Dar când va fi demarat acest proiect, încă nu putem anticipa.

În momentul de față ne luptăm încă, în eminescologie cu imponderabilul: denaturări grosolane, dezinteres, politizare excesivă. Asta pentru că Eminescu, așa cum îl percepem noi azi, a fost un fel de Jupiter bifrons, un Zeu cu două chipuri, unul *„stelar"*, spirit schopenhaurean și romantic, Eminescu cel din **„Opere"**, seria Perpessicius, așa criticată cum este la ora actuală, și **„celălat Eminescu",** gazetarul dezlănțuit, „fanaticul" naționalist, spaima criticilor pudibonzi atinși de boala corectitudinii politice. Obligația generației noastre, și cu deosebire a celei viitoare, este de a-l re/citi pe Eminescu în întregime, cu bune și cu rele, cu măreții stelare și cu slăbiciuni (politice) inerente.

Asta pentru că, întâi de toate, Poetul Național a fost și el Om, a trăit, a iubit, a suferit și a crezut sincer în **„viitorul poporului său"**, a anticipat că ***„progresul omenirii și al nației, adevăratul progres, este legătura sa naturală între trecut și viitor",*** cum scria într-un editorial din **„Timpul",** intitulat chiar **„Studiu asupra situației"**, în care făcea apologia interpretării unitare a lumii, dominată de știință și cunoaștere, dezvăluind astfel profilul unui gazetar dar și al unui gânditor modern, european, în sensul de azi al cuvântului, așa cum niciun editor al său de până acum nu l-a prezentat.

Care a fost, deci, „adevăratul" Eminescu? Cel care îl îngrozea pe Mircea Eliade cu ***„asprul său fanatism naționalist"*** (**„Mai multe feluri de naționaliști",** în **„Vremea"**, 15 iulie 1936), și care i-a atras renumele de ***„fanatic antisemit"***, sau poetul care, un deceniu și câțiva ani mai târziu, la Centenarul nașterii sale, era decretat ***„tovarășul"*** de scris al lui Pușkin, ***„poetul poporului"***, în poezia căruia s-au adunat ***„toate revoltele neamului"*** și din opera căruia editorii vremelnici precum Mihai Beniuc, și respectiv N. Moraru, abia dacă putuseră reține câteva poeme dintre care nu lipseau **„Împărat și proletar"**, **„Junii corupți", „Viața", „Scrisorile"** și, culmea rafinamentului, **„Cugetările sărmanului Dionis".** Asta în vreme ce frații basarabeni, după mărturia credibilă a lui Grigore Vieru, abia aveau acces la **„Somnoroase păsărele".** Evident, se schimbase fundamental paradigma politică, *„canonul"*, cum i-am zice noi azi, dar ce vină avea *„bietul"* Eminescu de toate acestea?

Mai mult, un critic al vremii, cu nume de împrumut, nega până și eminescologia, ca știință a inefabilului: ***„Eminescolog nu mai e acel savant care frecventează ani de-a rândul, cu o pasiune***

acerbă, manuscrisele poetului, ci acela care, înarmat cu metoda materialismului istoric, consideră opera lui Eminescu ca pe o formă a conștiinței sociale" (N. Tertulian, **„Volumele omagiale Eminescu"**, în **„Contemporanul"**, nr. 172, 20 ianuarie 1950). Asta în vreme ce marele G. Călinescu, el însuși academician, saluta entuziast primirea, ca membru de onoare, post-mortem, a lui Mihai Eminescu în Academia Română, în următorii termeni: **„Eminescu este un poert robust și vital, asta în ciuda greșitelor comentarii burghezo-mistice, așa încât moartea înseși o caută ca pe o viață perpetuă"**(?-n.n., „Cronologia vieții literare românești. Perioada post-comunistă, 1949-1950, Ediție coordonată de Eugen Simion, Editura Muzeului Literaturii Române, 2020).

Revenind la zilele noastre, constatăm, la 176 de ani de la nașterea Poetului Național că suntem încă departe de a-i descifra pe deplin *„universalitatea"*, asta în ciuda unor mărturii temeinice venite din partea mai multor generații de cărturari autohtoni, în primul rând, dar și străini, deopotrivă. Dificultatea principală pornește și de la faptul că, nescriind într-o limbă de largă circulație, Eminescu este cvasi-intraductibil. Cum altfel putem interpreta imposibilitatea echivalării, măcar cu aproximație, a sensului unor cuvinte *„cheie"* din creația sa lirică, termeni ce par mai degrabă filosofici, nu simple cuvinte ori sintagme semantice. Ce înțeles au pentru o persoană din afara arealului lingvistic românesc termeni precum: dor, jale (dulce), noroc, dezmărginire, iar lista ar putea continua? Mergând pe această cale, nu putem decât să-i dăm dreptate lui Tudor Arghezi care, într-un text din 1943, spunea că: ***„Eminescu e universal mai degrabă, pentru că e român"*** („Eminescu", Ed. Eminescu, 1973).

Astăzi avem avantajul că putem aborda *„universalitatea"* eminesciană dinspre varii domenii, inclusiv prin muzică, artele plastice, chiar și științele aplicate, mai degrabă *„categorii"*, în limbaj filosofic. Ne aflăm, deci, în fața unui fenomen de *„ubicuitate imaginativă"* (termen formulat prima dată de Edgar Papu în eseul **„Poezia lui Eminescu"**, Ed. Minerva, 1971), respectiv capacitatea de a reconstrui, cu material lexical local, spații și motive culturale universale. În această categorie intră, desigur, Hyperionul eminescian, motivul literar, și nu numai, **„Veneția"**, și, cu deosebire, **„Memento mori"**, temă pusă sub semnul fatalității, de vreme ce Eminescu credea cu tărie că imperiile/civilizațiile se nasc, înfloresc și se surpă succesiv.

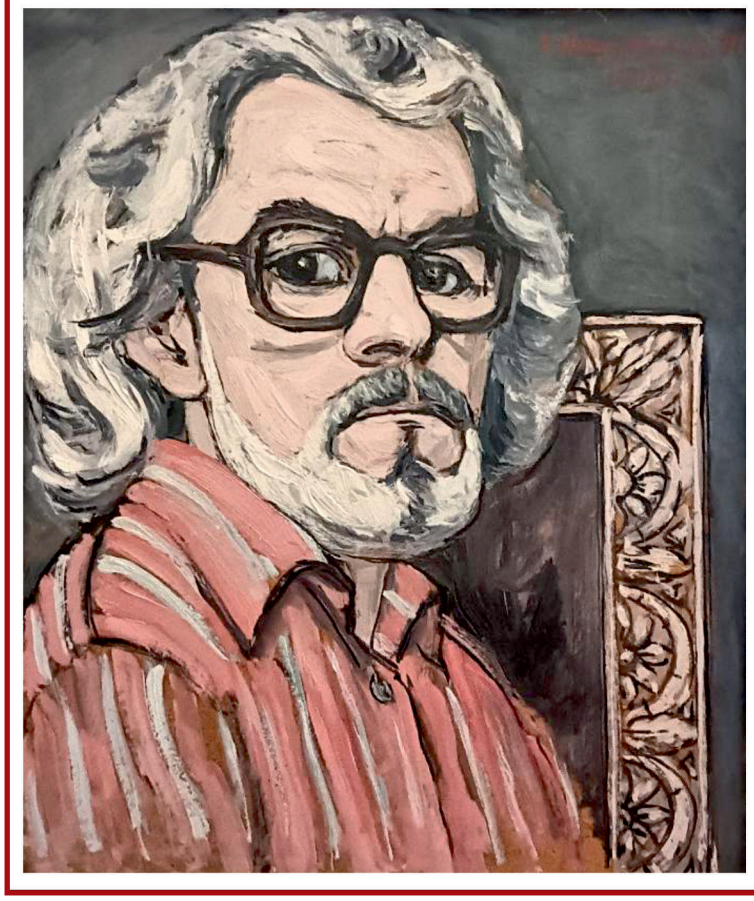
Privit astfel, eminescianismul actual depășește limitele literarului. Cercetătorul modern nu mai este limitat la simpla particularizare a creației artistice, cu atât mai puțin la elementul biografic, tot mai estompat și mai difuz, odată cu trecerea anilor de la plecarea fizică a Poetului dintre noi. Din contră, pornind de la conceptul ***„Ce e frumos, e și bun"***, eminescianismul de azi face apel la zone vaste de emoție și informație, altădată inaccesibile. În cazul specific al lui Eminescu, Omul și Poetul, constatăm o capacitate uimitoare de metamorfozare a motivelor și temelor, de trecere de la individual, la general, de remodelare, după firea și starea noastră, a conștiinței creatoare auctoriale. Identificarea autor-cititor (sau după caz, critic, interpret, moderator, *„eminescolog"*, în sensul comun al cuvântului) se face prin simbioză. Familiarizat cu opera, cititorul avizat constată că și-a modelat, fără să conștientizeze măcar, propria referință critică, convertindu-se la eminescianism.

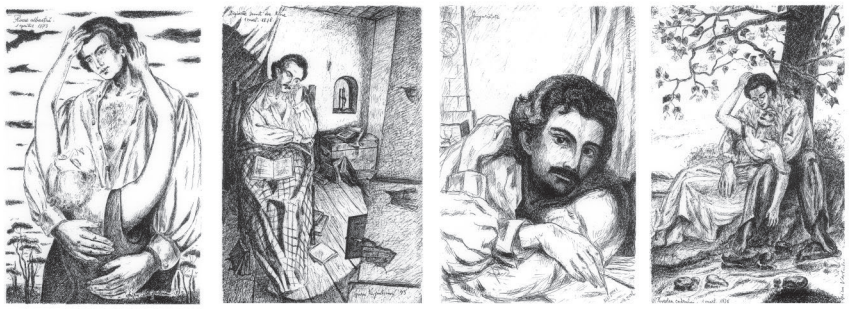
De aici pleacă și modelul universalității. Eu-ul eminescian, spunea un mare critic, este ***„interogativ-catharhic"*** (George Munteanu, **„Eminescianismul"**, Ed. Minerva, 1987, p. 279). Asta presupune că, plecând de la un set de întrebări fundamentale despre ființă, despre creație, despre univers, descoperim cu uimire în creația eminesciană nu doar actualitatea, cât dezlegarea, purificarea spirituală, după modelul homeric. În acest fel, eminescianismul depășește cadrul strict al literaturii și se adresează, într-un limbaj cripto-simbolic inclusiv umanității.

Totodată, ***„dezmărginirea"*** înseamnă chiar mai mult decât simpla descătușare interpretativă. Eminescu a fost pentru noi, ca gazetari în primul rând, omul ideilor, al civismului extrem. ***„Ideile nu au viață decât acolo unde oamenii sunt gata să moară pentru ele"***, scria de data asta *„marele gazetar"*, Mihai Eminescu. Pe baricadele ziarului **„Timpul"**, între 1877 și 1883, s-a scris și s-a făcut efectiv istorie, prin pana lui Eminescu.

În fine, summa summorum a eminescianismului actual rămâne limba. Eminescu se adresează prin acest limbaj cripto-simbolic direct spiritului, în cazul său limba devenind, cum observa și Constantin Noica, un *„semn categorial"*. Mai au oare categoriile nevoie de traducere? Concluzionând, Eminescu și eminescianismul sunt mai mult decât un curent literar, decât un pathos național chiar, ele reprezintă conștiința noastră mai bună, pentru că de la Eminescu învățăm mereu ***„sfânta sete de a fi"***, adevărul etern, socratic:

„Cine nu cutează, nu e om!".

Ziua Culturii Naționale
SUB SEMNUL LUI EMINESCU

Ilustrațiile grafice din acest număr fac parte din Expoziția grafică „Sub semnul lui Eminescu", al cărei curator este Valeru Ciurea, ce cuprinde 28 de lucrări în peniță semnate de artistul plastic slătinean Spiru Vergulescu, ilustrații grafice la viața și opera lui Mihai Eminescu. Lucrările fac parte dintr-un album editat de către artist.

Expoziție de grafică. Ilustrație la opera eminesciană

Autor: Spiru Vergulescu
Curator: Valeru Ciurea

Departamentul pentru Românii de Pretutindeni

Proiect finanțat de
Departamentul pentru Românii de Pretutindeni

Diaspora 9 - Oamenii schimbării

DIALOGURILE CULTURO

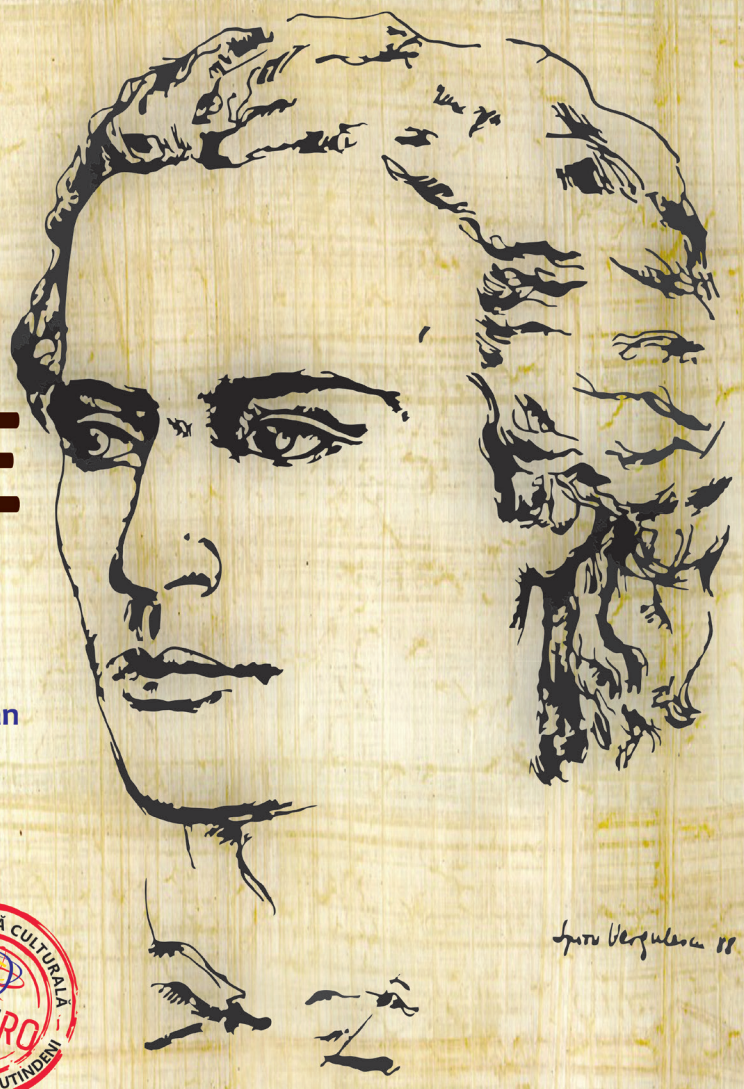
Frați de grai, frați de trai

Români în Andalucía

Publicație pentru românii din Andalucía și întreaga Spanie. Apare lunar.

SERI ȘI EVENIMENTE CULTURALE

ZIUA CULTURII NAȚIONALE

14 Ianuarie 2026, ora 19.00
Residencia CulturRo - Centrul Cultural Comunitar Român
Priandi, Nava, Asturias

15 Ianuarie 2026, ora 19.00
Centro Asturiano en Cantabria
Santander, Calle Peñas Redondas / 17

16 Ianuarie 2026, ora 19.00
Hotel de Asociaciones Santullano
Asociația Cultura Mater, Oviedo

17 Ianuarie 2026, ora 19.00
Centro Cultural La Tierra Tracia
El Ejido, Almería, Calle Geranio / 28

Intervin: Av. Sancho Michell, Sorin Laurențiu Manole, Adrian Suciu, Adriana Loredana Costache, Florian Teodorescu, Pr. Andrei Turea, George Miu, Vera Catan, Ludmila Evtodii, Av. Ionuț Vlad, Aurelia Cernega, Sicra Duman Thea Melisa, Sofia Andronic, Maria Alexandra Simion, Elena Ciuntu, Laurențiu Căldare, Ansamblul Folcloric Dorul Neamului, Adi Todea, Antonio Calderón de Jesús, Carmen Cuevas, Rosa Diego Güemes, Dan Constantin Julei, Simona Teodora Julei, Iuliana Mihordia, Nadia Mihordia, Ștefan Gherghe, Eduard Duceac, Mircea G. Florescu, Bogdan Gavril.

Moderatori: Nicoleta Bran, Violeta Andrei Stoicescu, Simona Teodora Julei

Parteneri:

MOMENTE OMAGIALE MIHAI EMINESCU

DE ZIUA CULTURII NAȚIONALE, PE MELEAGURI IBERICE

In perioada 14 – 17 ianuarie 2026, Filiala OCCIDENT Diaspora și Minorități a Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România – UZPR, Asociația Cultura Mater, Asociația românilor din Cantabria – ARUCAN și Centro Cultural La Tierra Tracia - Asociación Romanați au organizat o serie de evenimente dedicate Zilei Culturii Naționale.

MOMENTE OMAGIALE MIHAI EMINESCU - Despre viața și opera marelui poet, Momente lirice, Muzică, Dezbatere, Expoziție plastică și fotografică.

- 14 ianuarie 2026, Ziua Culturii Naționale - Dialogurile CultuRo la Rezidența CultuRo – Centrul Cultural Comunitar Român din Priandi, Nava, Asturias
- 15 ianuarie 2026, Ziua Culturii Naționale - Dialogurile CultuRo la Centro Asturiano en Cantabria, C.Peñas Redondas, 17, Santander, Cantabria
- 16 ianuarie 2026, Ziua Culturii Naționale - Dialogurile CultuRo la Hotel de Asociaciones Santullano, Oviedo, Asturias
- 17 ianuarie 2026, Ziua Culturii Naționale - Dialogurile CultuRo la Centro Cultural La Tierra Tracia din El Ejido, Almeria

În fiecare an, pe 15 ianuarie, sărbătorim Ziua Culturii Naționale a României, dată care comemorează nașterea poetului nostru național, Mihai Eminescu. Această zi reprezintă o ocazie specială de a promova patrimoniul cultural românesc și de a reafirma rolul esențial al culturii în identitatea și coeziunea comunității noastre.

Pentru românii de pretutindeni, această zi este o reafirmare a continuității culturale. O zi în care țara se privește în interior și spune cu mândrie: ***„Aceasta este moștenirea noastră și acesta este chipul națiunii noastre”.*** Pentru noi, românii din diaspora, această dată capătă însă o semnificație deosebit de profundă, fiind o verigă de legătură cu țara de origine și o ocazie de a păstra vie moștenirea culturală. Este una dintre cele mai frumoase modalități de a rămâne uniți în jurul valorilor noastre și de a transmite noilor generații, născute în afara țării, firul invizibil care ne leagă de originile noastre.

De aceea, comunitățile românești din afara țării organizează întâlniri, precum cea de la Santander, în care sufletul românesc își face auzită vocea, chiar și la mii de kilometri distanță.

Seria evenimentelor culturale a debutat pe 14 ianuarie cu o șezătoare de suflet 14 ianuarie 2026, la **Rezidența CultuRo – Centrul Cultural Comunitar Român din Priandi, Nava, Asturias.**

Într-o atmosferă de sărbătoare, emoție și profundă apartenență, comunitatea românească din Spania, alături de invitați spanioli și reprezentanți ai mediului cultural, a sărbătorit Ziua Culturii Naționale Române în cadrul unui eveniment festiv de amploare dedicat identității noastre spirituale și patrimoniului cultural, precum și omagierii marelui poet Mihai Eminescu, simbol al limbii române.

Manifestarea, organizată pe 15 ianuarie 2026, la **Centro Asturiano en Cantabria din Santander** a reunit un public numeros, dornic să retrăiască, pe meleagurile Cantabriei, departe de țară, bucuria întâlnirii cu valorile care ne țin uniți: limba, tradiția, literatura, credința și frumusețea cuvântului românesc. Programul a propus un arc cultural complet, de la intervenții oficiale și momente poetice până la muzică, recitaluri și folclor, într-o construcție artistică bine armonizată.

Evenimentul a fost deschis cu câteva acorduri muzicale susținute la clarinet de **Laurențiu Căldare**, instrumentist și dirijor de cor, care ne-a introdus într-o atmosferă caldă. Salutul oficial și prezentarea semnificației acestei zile de sărbătoare au fost adresate de **Nicoleta Bran** și **Bogdan Gavril**, urmate de intervenția **Violetei Andrei Stoicescu**, moderatoarea întâlnirii, care a oferit cuvântul invitaților și a subliniat importanța acestei sărbători pentru românii din diaspora: un mod de a ne păstra vii rădăcinile, un prilej de a ne reafirma demnitatea culturală și continuitatea spirituală.

La începutul întâlnirii, **preotul Andrei Turea**, reprezentant al **Parohiei Ortodoxe Române din Santander**, a pus în lumină ideea că diaspora nu înseamnă doar depărtare, ci și o formă de solidaritate, continuitate și misiune culturală și spirituală.

În cadrul manifestării, **Sorin Laurențiu Manole, consilier pentru Turism, Sărbători și Locuințe la Primăria Marina de Cudeyo**, a evidențiat dimensiunea comunitară a acestei inițiative, care aduce împreună oameni și culturi.

Partea artistică a debutat cu momente de sensibilitate și rafinament, oferite de artiști și poeți care au transformat scena într-un tărâm al sufletului. Încă de la început, poezia și-a ocupat locul de cinste în cadrul sărbătorii, prin intervențiile invitaților din România: **Adriana Loredana Costache** – poetă, cântăreață și pictoriță – și **Florian Teodorescu** – profesor de coregrafie și coreologie, expert în dans popular și membru în grupul de monitorizare a Călușului pentru UNESCO. Au urmat poeții **Vera Catan** și **Sabin Mureșan**, oferind publicului un recital de poezie proprie și eminesciană. Momentul artistic a fost completat de o piesă folclorică în interpretarea **Ludmilei Evtodii**, care a adus serii o vibrație caldă, cu gust de dor.

Un punct deosebit în program l-a constituit prezența **Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România,** prin intervenția poetului și jurnalistului **Adrian Suciu, președinte al Filialei Occident și Minorități**, care a vorbit despre rolul cuvântului ca formă de identitate, dar și despre responsabilitatea culturală a românilor din afara granițelor.

Un moment aparte, primit cu aplauze și emoție, a fost cel dedicat copiilor și adolescenților, semn că tradiția merge mai departe. Sub coordonarea profesoarei **Aurelia Cernega**, de la **Cursul de Limbă, Cultură și Civilizație Românească**, au fost prezentate momente artistice în care au strălucit

tinere talente precum **Maria Alexandra Simion, Sicra Duman Melisa** (Asociația Românilor din Cantabria) și **Sofia Andronic**, demonstrând, prin cântec și vers, că limba română și sensibilitatea culturală se transmit prin exemplu, iubire și educație.

Unul dintre cele mai aplaudate segmente ale serii a fost, fără îndoială, momentul tradițional, care a adus în prim-plan frumusețea folclorului românesc ca expresie a identității. Publicul s-a bucurat de spectacolul oferit de ansamblul folcloric **„Dorul neamului”**, din Oviedo, într-o demonstrație vibrantă de tradiție, ritm și apartenență. Prezentarea ansamblului a fost realizată de **Aliona Cermutan**.

După acest moment special, **Dan Constantin Julei**, **președinte al Asociației Cultura Mater**, a subliniat importanța păstrării tradițiilor în diaspora și rolul formațiilor artistice în transmiterea acestui tezaur cultural noilor generații.

Dansurile, portul popular, energia și disciplina artistică au creat un cadru de mare forță emoțională, confirmând faptul că folclorul nu este doar trecut, ci rădăcină, prezent și continuitate.

Într-o notă elegantă și deschisă spre dialog cultural, programul a inclus și un moment intercultural, în care au intervenit invitați spanioli din mediul artistic și literar, oferind evenimentului o dimensiune europeană și un plus de prestigiu. Au luat cuvântul **Antonio Calderón de Jesús**, critic de artă și jurnalist, membru UNESCO, alături de scriitoarele **Carmen Cuevas și Rosa Diego Güemes,** precum și de **Jacinto Herreras Martín**, cântăreț, poet și rapsod. Prezența lor a confirmat faptul că diaspora românească nu își sărbătorește cultura în izolare, ci o așază cu demnitate în contextul culturii europene, construind legături autentice între România și Spania. Tot în cadrul acestei secțiuni a intervenit și autoarea de origine română **Garo Pasc**, care a adus în atenția publicului cartea sa de debut, recent publicată.

În cadrul evenimentului ne-am bucurat de Expoziția grafică ***„Sub semnul lui Eminesc***u” al cărei curator este **Valeru Ciurea**. O expoziție care cuprinde 28 de lucrări în peniță semnate de artistul plastic slătinean **Spiru Vergulescu**, ilustrații grafice la viața și opera lui Mihai Eminescu. Lucrările fac parte dintr-un album editat de către artist.

Spre final, atmosfera a fost completată de momente muzicale, în care publicul a simțit din plin vibrația unei seri care a însemnat mai mult decât un program artistic: a fost un act de reafirmare identitară. **Adi Todea** a susținut un moment muzical apreciat de cei prezenți, iar surpriza muzical-artistică a serii a fost oferită de **Mircea Giani Florescu și Florian Teodorescu**, care au încheiat într-un registru emoționant, cu un plus de lumină și energie.

#####

Manifestările dedicate Zilei Culturii Naționale au continuat vineri, 1**6 ianuarie 2026, la Asociația Cultura Mater**, în cadrul hotelului Asociaciones Santullano din Oviedo, Asturias, unde invitații sosiți din România au fost întâmpinați cu entuziasm și căldură de conducerea organizației: **Dan Constantin Julei** – președinte, **Iuliana Mihordia** – vicepreședinte și **Simona Teodora Julei.** Întâlnirea s-a desfășurat într-o atmosferă destinsă, plină de emoție și apropiere sufletească, pregătind cadrul unei veritabile seri eminesciene.

Evenimentul a fost o incursiune sensibilă în universul naturii, al iubirii și al geniului poetic al lui Mihai Eminescu, avându-i în prim-plan pe copiii Asociației Cultura Mater din Oviedo, adevărații protagoniști ai serii. Aceștia au recitat cu emoție poezii precum ***„Somnoroase păsărele”, „Fiind băiet păduri cutreieram”*** și ***„Copii eram noi amândoi”,*** aducând în sală vibrația curată a versului eminescian.

Programul a fost completat de activități educative și creative: colorarea unor imagini inspirate din opera poetului, realizarea de semne de carte cu chipul său, rebusuri tematice, chestionare și momente educative, simbolice, precum ***„Copacul lui Eminescu”***, toate menite să-i apropie pe cei mici de literatura română și de valorile culturale autentice.

Copiii care au participat la eveniment, **Nadia Mihordia, Ștefan Gherghe, Cristian Gherghe, Eduard Duceac, Raul Sabău și Maya Pătrariu**, au demonstrat, prin sensibilitate și implicare, că poezia lui Eminescu continuă să trăiască frumos în inimile noilor generații, chiar și departe de țară.

În ultima zi a acestei serii de întâlniri culturale, 17 ianuarie, sărbătoarea s-a încheiat la **Centro Cultural La Tierra Tracia din El Ejido, Almeria** în cadrul obișnuitelor Dialoguri CultuRo.

Prin aceste manifestări, organizate de Filiala Occident Diaspora și Minorități a Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România – UZPR, Asociația Cultura Mater, Asociația Românilor din Cantabria – ARUCAN și Centrul Cultural La Tierra Tracia – Asociația Romanați, comunitatea românească din Spania a pus în lumină faptul că Ziua Culturii Naționale nu este doar o simplă dată în calendar, ci o stare de conștiință, un legământ cu limba română, cu moștenirea lăsată de marele poet Mihai Eminescu și cu continuitatea valorilor care ne definesc.

Violeta ANDREI STOICESCU

EMINESCU ÎN CONȘTIINȚA NOASTRĂ

Însemnătatea istorică a unei personalități este determinată de contribuția sa la dezvoltarea culturii universale și implicit a culturii propriului neam, la consolidarea identității naționale, dar și de recunoașterea acestei contribuții de-a lungul timpului. Locul pe care îl ocupă Eminescu în spiritualitatea românească este acela de pilon central, opera sa fiind profund legată de însuși destinul acestui neam, de istoria, prezentul și viitorul său.

Eminescu a urcat literatura română la un nivel de maturitate artistică fără precedent și care nici nu a mai fost atins de la el încoace. Nu există și poate nici nu vor exista în literatura noastră versuri mai frumoase decât în aceste câteva exemple pe care, de fiecare dată când îi deschidem cartea, le citim nu cu ochii, nu cu gura, ci cu întreaga noastră simțire:

„Lună, tu, stăpâna mării, pe a lumei boltă luneci
Și gândirilor dând viață suferințele întuneci...
Peste câte mii de valuri stăpânirea ta străbate,
Când plutești pe mișcătoarea mărilor singurătate...”

Sau acestea, în care imaginile artistice create sunt absolut uluitoare:

„Pe când oastea se așează, iată, soarele apune,
Voind crestetele-nalte ale țării să-ncunune
Cu un nimb de biruință; fulger lung încremenit
Mărginește munții negri în întregul asfințit,
Pân' ce izvorăsc din veacuri stele una câte una
Și din neguri, dintre codri, tremurând s-arată luna.”

Avem apoi exemplul din *„Călin (file din poveste)”*, cu imaginea lunii care pare a sta așezată ca o cloșcă peste vârtejul pe care poetul îl compară cu un cuibar, format de apa unui izvor. Despre acest vers, Tudor Arghezi spunea că este „cel mai frumos și mai adânc vers scris vreodată în poezia românească”: *„În cuibar rotind de ape, peste care luna zace”.*

Desigur, sunt exemple pe care cu toții le-am citit și le cunoaștem, dar recitindu-le, uimirea noastră în fața frumuseții lor nu dispare, ci dimpotrivă, odată cu creșterea noastră spirituală, înțelegerea geniului revărsat în versurile eminesciene devine și mai profundă, iar mirarea în fața lor se adâncește în noi, recunoscându-le și iubindu-le ca și cum ar fi devenit deja parte din ființa noastră, încă de când le-am citit întâia oară. Tocmai de aceea, prin creația sa, Eminescu, nu numai că a influențat un mare număr de scriitori, ci și-a pus amprenta chiar și pe gândirea și educația acestui popor.

Supremația pe care el o deține în cultura acestui neam nu a fost nicicând zdruncinată sau contestată, și probabil că nici nu va fi vreodată. Eminescu e suveranul absolut al literaturii române. Generații de-a rândul l-au descoperit ca pe un miracol perpetuu, aflând mereu noi înțelesuri ale gândirii și simțirii sale, pe care și le-au însușit ca pe cele mai de preț bunuri ale culturii noastre.

În conștiința nepieritoare a umanității, timpul însuși i-a înălțat columnă nepieritoare geniului tutelar al scrisului românesc, despre care Titu Maiorescu spunea că *„este și va rămâne cea mai înaltă încorporare a inteligenței române.”* Pentru noi, românii, Eminescu reprezintă cel mai de preț semn identitar al acestui popor. E un simbol al spiritului național, iar poezia lui devine o parte integrantă a sufletului celui care o citește. În acest mod, Luceafărul poeziei românești trăiește și va continua să trăiască în viața poporului său, prin iubirea și respectul nemărginit față de opera și amintirea sa, pe care le simțim și i le datorăm cu toții.

Poate ar trebui să existe o lege – pe care eu aș numi-o „Legea identității culturale și apartenenței la neam” – care să impună existența în fiecare casă de român, a unei cărți cu poezii de Mihai Eminescu. Ar fi un element simbolic și în același timp, esențial dezvoltării spirituale, ce ar reprezenta un fel de biblie a noastră, a românilor, bineînțeles, fără a o exclude pe cea a întregii lumi creștine. Ar fi dovada cinstirii pe care o datorăm valorilor autentice ale acestui neam, Eminescu fiind cea mai importantă dintre ele.

Printre personalitățile care au avut bucuria de a-l cunoaște personal pe Poet se numără și scriitorul Alexandru Vlahuță, care spunea în 1889 că **„Oameni ca Eminescu răsar la depărtări de veacuri în existența unui popor.”**, iar C. A. Rosetti, publicist și om politic care a fost unul dintre conducătorii Revoluției din 1848, vorbind despre Eminescu, afirma că e omul care ***„are cea dintâi pană de jurnalist din România”***, făcând referire la perioada în care Eminescu a lucrat ca redactor la ziarul Timpul și a dus tot greul acestei publicații.

Cu adâncă smerenie, criticul și istoricul literar George Călinescu scria ceea ce avea să devină ca un fel de prezicere dureroasă pentru întregul neam românesc, pornită din recunoașterea valorii Poetului Nepereche și din înțelegerea pierderii incalculabile produse prin trecerea sa în neființă: *„Ape vor seca în albie și peste locul îngropării sale va răsări pădure sau cetate, și câte o stea va vesteji pe cer, în depărtări, până când acest pământ să-și strângă toate sevele și să le ridice în țeava subțire a altui crin, de tăria parfumurilor sale”.*

Să ne plecăm frunțile în fața amintirii Poetului și a măreției operei sale!

Ana Văcărașu

PE ARIPILE MUZICII, LA BRAŢ CU REGELE VALSULUI VIENEZ,

JOHANN STRAUSS

Tanța Tănăsescu / Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România

De fiecare dată când vizitez Viena, nu preget să poposesc ceva timp în Parcul Municipal (Stadtpark), acolo unde, **din 2017, există un Tei ce evocă personalitatea marelui nostru Poet, Mihai Eminescu.**

De asemenea, admir statuile de artişti (muzicieni, compozitori, dirijori sau pictori), realizate prin contribuţia unui mare filantrop aromân, **Nicolae Dumba**, prietenul comunităţii româneşti din Viena de la sfârşitul veacului al XIX-lea dar şi al muzicii din această ţară.

Principala atracţie a acestui parc, **Monumentul aurit al lui Strauss, realizat de Edmund Hellmer,** este cel mai popular subiect fotografic al Vienei. **Statuia a fost ridicată în 1921, devenind în prezent unul dintre cele mai faimoase monumente ale oraşului, un simbol al moştenirii muzicale vieneze.**

Monumentul Strauss îl înfăţişează pe compozitor aşa cum şi-l imaginează lumea: regele valsului, cântând la vioară şi stând în faţa orchestrei sale. Statuia este realizată din bronz, aurită la exterior. În partea inferioară se află o bază inscripţionată, în jurul căreia se află un arc de marmură, împodobit cu frunze.

Este vorba de Johann Strauss al II-lea -Fiul- (1825-1899), autorul nemuritorului vals **„Dunărea albastră”,** care a devenit imnul neoficial al Vienei şi al Austriei, cucerind lumea şi stabilind reputaţia Vienei de Regina Muzicii. De altfel, Valsul vienez,– muzica şi dansul – este astăzi chintesenţa culturii acestei ţări, făcând parte din patrimoniul cultural UNESCO.

Din 1867, lumea se învârte în jurul Valsului său Dunărea Albastră - un punct culminant şi mult aşteptat al fiecărui Concert de Anul Nou al Filarmonicii Viena, care încântă milioane de ascultători din aproape 100 de ţări. Concertul este transmis din faimoasa clădire a Asociaţiei Prietenilor Muzicii – Musikverein – inaugurată în 1870 cu sprijinul aceluiaşi Nicolae Dumba.

Asemenea numeroşilor vizitatori ai acestui oraş turistic de prim rang sunt desigur emoţionată de frumuseţea monumentului, dar şi bucuroasă, ştiind că Johann Strauss Fiul, a vizitat Ţara Românească cu prilejul răsunătorului său turneu, efectuat prin provinciile aflate de-a lungul Dunării (1847-1848). Inspirat de folclorul local, a compus la Bucureşti valsul **„Geräusche aus der Walachei” („Răsunete din Valahia”,** op. 50), interpretat în premieră pe 6 ianuarie 1848. Compoziţia este inspirată de muzica populară locală, cu accente folclorice şi o atmosferă vioaie, exotică, dar în stilul valsului vienez.

Personalitatea marelui compozitor copleşeşte istoria muzicală a Vienei, astfel încât admiratorii acestuia fac un adevărat pelerinaj la mormântul regelui valsului, aflat în Cimitirul Central din Viena, considerat unul dintre cele mai importante locuri din întreaga lume de odihnă veşnică pentru muzicieni.

Am vizitat la rândul meu acest loc ce evocă figura celebrului muzician. Johann Strauss al II-lea a fost înmormântat pe 8 octombrie 1899, într-un mormânt onorific al oraşului Viena, la Cimitirul Central din Viena (Simmeringer Hauptstraße 234, Poarta 2, 1110 Viena; Mormântul este situat în secţiunea 32A şi poartă numărul 27).

Regele Valsului odihneşte acolo într-o companie distinsă, în imediata vecinătate a mormântului lui Johann Strauss se află mormintele onorifice ale lui Ludwig van Beethoven, Franz Schubert şi Johannes Brahms. Alături de această constelaţie de muzicieni se află şi mormântul lui Nicolae Dumba.

Mormântul în sine, creat de sculptorul vienez Johannes Benk, este plin de referinţe la viaţa şi opera lui Johann Strauss: în jurul unui portret în relief al muzicianului sunt figuri care cântă, dansează şi cântă la vioară. Legendara sirenă de pe Dunăre, căreia Strauss i-a dedicat cândva un vals, este imortalizată pe mormânt, la fel ca şi un liliac, o amintire a celei mai faimoase operete a lui Strauss.

Al treilea obiectiv turistic, ce aminteşte de personalitatea marelui compozitor este Casa Strauss din cartierul Oberdöbling. Vizitatorii acestei case muzeu sunt primiţi şi pot asculta povestea valsului vienez din partea lui Thomas Strauss, stră-stră-strănepotul lui Johann Strauss Tatăl.

Începând cu 25 octombrie 2023 Casa Strauss, a fost deschisă publicului, reprezentând un important obiectiv vienez dedicat operei sale. Gândit sub forma unui muzeu imersiv, sală de concert şi restaurant, Casa Strauss este situată în Cazinoul Zögernitz (Döblinger Hauptstraße 76). Aici vizitatorii pot asculta muzica clasică de divertisment sub forma unor concerte regulate, pot vedea o expoziţie interactivă care aduce la viaţă moştenirea dinastiei Strauss. Bineînţeles, totul beneficiază de aparatură multimedia şi audiovizual de ultimă generaţie. Pentru gurmanzi, ofertele culinare sunt la dispoziţia acestora, restaurantul dispunând de o frumoasă zonă de luat masa în aer liber.

În istorica Sală Strauss – ultima sală de concerte originală rămasă din dinastia Strauss - istoria şi muzica se îmbină într-o experienţă unică. Acolo unde au cântat cândva toate cele patru legende ale familiei Strauss, se desfăşoară frecvent concerte clasice de primă clasă pentru vizitatorii Vienei, în general pentru iubitorii de muzică. De asemenea, în interiorul Muzeului se află o copie a statuii din Stadtpark. Mobilierul de epocă, cu nelipsitele scaune originale Thonet, arhitectura magnifică şi acustica excepţională transformă fiecare seară într-o călătorie muzicală în epoca de aur a Vienei – autentică, emoţionantă şi de neuitat.

Între dor, memorie și cuvânt – o scrisoare-reportaj pentru românii din Spania

Între Munții Parâng și Retezat, acolo unde Jiul de Est și Jiul de Vest își croiesc drum printre stânci și păduri, se întinde o lume cu identitate puternică și memorie adâncă: Valea Jiului.

Pentru mine și pentru mulți români din Spania care citesc aceste rânduri, acest loc nu este doar un spațiu geografic, ci o parte vie din suflet, o rană și o mângâiere deopotrivă. Valea Jiului este acasă, chiar și atunci când „acasă" se află la mii de kilometri depărtare.

Valea Jiului – între mină, dor și munte

Cunoscută decenii la rând ca inima mineritului românesc, Valea Jiului a fost un teritoriu al muncii grele și al solidarității. Petroșani, Lupeni, Vulcan, Aninoasa, Petrila, Uricani — orașe născute și crescute în jurul minelor — poartă încă urmele unei epoci industriale care a modelat destine.

După 1990, odată cu închiderea minelor, Valea a intrat într-o tranziție dureroasă, care a lăsat nu doar răni economice, ci și goluri în familii și în suflete. Mulți localnici au luat drumul străinătății, iar Spania a devenit pentru mii de familii din Petroșani, Lupeni, Vulcan, Petrila sau Uricani o a doua casă. Totuși, dincolo de blocurile cenușii și fostele exploatări miniere, Valea Jiului este mai mult decât un spațiu al declinului economic: este un teritoriu cu o frumusețe naturală surprinzătoare și cu o cultură locală distinctă.

Munții Parâng și Retezat, cu crestele lor înalte și pajiștile alpine, oferă o altă față a Văii — una a liniștii și a continuității. Aici începe, de fapt, o lume mai veche decât orașele miniere.

Ținutul Momârlanilor – rădăcina care nu pleacă

În satele risipite pe dealuri și pe văile laterale trăiesc momârlanii, considerați de mulți drept populația veche a Văii Jiului. Ei se numesc adesea „oamenii locului" și își leagă identitatea de munte, de păstorit și de pământ.

Casele momârlănești nu sunt adunate în sate compacte, ci răsfirate, fiecare familie având pășunea și gospodăria sa. Portul tradițional, obiceiurile legate de sărbători, ritualurile de înmormântare și felul aparte de a vorbi păstrează un aer arhaic, rar întâlnit în alte zone ale României, ca o arhivă vie a unei lumi care refuză să dispară.

Pentru momârlani, muntele nu este decor, ci parte din viața zilnică. Animalele, fânețele, pădurile și cimitirele din curtea casei vorbesc despre o relație directă cu natura și cu strămoșii. Este o lume care a supraviețuit industrializării și care încă rezistă globalizării.

Valea Jiului

— Ținutul Momârlanilor —

Cultura ca formă de întoarcere și rezistență

Plecarea nu înseamnă întotdeauna rupere. Pentru mulți dintre cei ajunși departe de Vale, cultura a devenit puntea fragilă, dar necesară, dintre „acolo" și „acasă".

Din dorința de a promova această zonă și de a-i păstra frumusețea vie nu doar în memorie, ci și în pagină, am scris o carte de poezii care este, de fapt, un album artistic realizat în colaborare cu tânărul jurnalist și fotograf deja apreciat pe plan internațional, Sergiu Vințan. El a dat chip vizual locurilor și oamenilor, iar eu am încercat să le dau glas prin poezie.

Albumul, intitulat **„Ținutul Momârlanilor în versuri și imagini"**, este o declarație de dragoste pentru Valea Jiului profundă, pentru satele risipite pe munți, pentru tradițiile care încă respiră. Cuvântul și imaginea se întâlnesc aici ca două forme complementare de a spune aceeași poveste: cea a unei lumi care merită cunoscută, înțeleasă și respectată.

Întoarcerea simbolică prin cuvânt

Astăzi, Valea Jiului își caută un nou drum: turism montan, inițiative culturale, redescoperirea tradițiilor locale. Nu este un proces ușor, dar este unul necesar. Pentru cei plecați, fiecare întoarcere — fie și doar în vacanță — devine o reconectare cu rădăcinile.

Valea Jiului nu cere milă, ci înțelegere. Este un spațiu al demnității muncii și al continuității culturale. O regiune mică, între două râuri, care trăiește mai departe prin oamenii ei, oriunde s-ar afla.

Poate că adevărata Vale a Jiului nu este doar cea de pe hartă, ci și cea purtată în suflet de românii plecați departe.

În loc de încheiere – poezie

Această întoarcere simbolică prin cuvânt se regăsește și în poemul care dă titlul albumului **„Ținutul Momârlanilor în versuri și imagini"**:

ȚINUTUL MOMÂRLANILOR

Ținutul momârlanilor, tresalți
Când intri-n Valea Jiului, acasă
Și parcă-ți vine, zău, să te descalți
La poarta ei atâta de frumoasă.

Când Jiu-i scaldă tălpile, ușor,
Se-apleacă munții mâna să-i sărute
Și cu bucăți din cerurile lor
Îi țes ștergar cu mii de flori cusute.

Ținutul momârlanilor, un rai
Cu amintiri și urme geto-dace,
Odată ce-ai intrat, mai vrei să stai,
Ca Valea în lumini să te îmbrace.

Mirela Cocheci, Membru UZPR

Când mintea ta e în iad, nu deznădăjdui!

Zilele trecute am avut o discuție cu o persoană dragă, care mi-a mărturisit că în trecut, în momente grele în care simțea un abandon al sufletului și al credinței, rugându-se într-o biserică, ridicând privirea a văzut pe pereți acestă replică: *"când mintea ta e în iad, nu deznădăjdui!"*

Cum să stai cu mintea în iad și totuși să nu cazi în prăpastia disperării?

Acest text citit și simțit profund i-a adus în suflet și în minte multe răspunsuri la întrebările pe care le avea, dar i-a readus și lumină, speranță și credință.

Am fost curios să aflu cui îi aparține acestă replică și am citit că Sfântul Siluan, un monah rus care a trăit pe Muntele Arhos, s-a luptat mult timp cu gânduri întunecate, deznădejde și ispite cumplite. Într-una dintre aceste lupte interioare, a primit de la Hristos răspunsul: ***"Ține-ți mintea în iad și nu deznădăjdui."***

Acesta replică cred că reprezintă esența experienței fiecăruia în credință. Omul trebuie să vadă adâncul propriei căderi (iadul), dar fără să cadă în deznădejde, ci să rămână în nădejdea și iubirea lui Dumnezeu. Iadul nu e doar un loc după moarte, ci și o stare lăuntrică de deznădejde, chin și despărțire de Dumnezeu. A trăi iadul *„în minte"* înseamnă a fi copleșit de gânduri negre, frici, rușine, vinovăție sau depresie. Îndemnul *„nu deznădăjdui"* înseamnă că nici în acea stare extremă omul nu trebuie să renunțe la nădejde, pentru că tocmai acolo se poate naște întâlnirea cu harul și puterea de a merge mai departe.

Mintea în iad poate fi citită ca o metaforă a depresiei, anxietății sau crizei existențiale. Mesajul spune că, deși gândurile pot fi întunecate și totul poate părea pierdut, nu trebuie să lași deznădejdea să pună stăpânire pe tine. E un apel la tărie și la încrederea că stările sunt trecătoare.

Iadul minții este locul unde omul se confruntă cu absurdul, suferința și limitele propriei existențe. Însă, tocmai acolo se poate naște sensul, libertatea și adevărata autenticitate. *„Nu deznădăjdui"* înseamnă: acceptă că suferința face parte din condiția umană, dar nu te lăsa copleșit - e o chemare la curaj și răbdare.

Am trăit în viață astfel de momente în care mintea mea a intrat în întuneric, copleșit fiind de greutățile vieții. Nu înțelegeam atunci de ce tocmai eu și de ce atât de greu. De ce sunt atât de încercat în suferință. Am înțeles după un timp că asta a fost și este salvarea mea: să privești prăpastia, dar să nu te arunci în ea. Să accept că suferința face parte din condiția mea umană, dar prin credință în Dumnezeu să nu o lăs să mă sufoce. Să nu renunț niciodată și să nu îmi pierd speranța și credința.

Cred că fiecare din noi avem în suflet o scânteie de de lumină, adică credință. Chiar și atunci când ești în cea mai mare întunecime interioară, să nu-ți pierzi nădejdea.

Cine nu a trăit, măcar o dată, coborârea în propriul întuneric? Cine nu s-a simțit copleșit de greutățile vieții, ca și cum mintea lui ar fi locuit în iad? Și, totuși, tocmai atunci se vede limpede: nădejdea nu moare. Atunci când iadul minții pune stăpânire pe noi, speranța și credința sunt lumina care îl pot străbate.

Cred că în cel mai adânc întuneric
Dumnezeu ne oferă începutul unei noi lumini.

ALIN TIȘE

DIN ADÂNCUL FIINȚEI SPRE PROPRIA DEVENIRE
Debut literar Garo Pasc

Născută la Bistrița, Garo Pasc s-a stabilit în Spania în anul 2000, unde trăiește și creează de peste două decenii. Este licențiată în Management în cadrul Facultății de Studii Europene a Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, formare care i-a modelat gândirea strategică și spiritul antreprenorial.

De mai bine de cincisprezece ani își construiește parcursul profesional cu perseverență și viziune ca antreprenor. Călătoriile prin lume au îmbogățit-o nu doar prin experiențe, ci și printr-o colecție de reflecții și învățături care au devenit sursă de inspirație pentru scrierile sale.

„Sunt legendă" (Soy leyenda), debutul său editorial, este o carte în limba spaniolă născută din întâlnirea dintre experiența de viață, căutarea interioară și dorința de a transmite un mesaj de trezire și transformare personală.

După o viață marcată de încercări, revelații și o neîncetată căutare lăuntrică, autoarea a înțeles că puterea de a schimba viața nu a fost niciodată în afară, ci dintotdeauna în interiorul ei.

În volumul recent publicat, **„Sunt legendă",** Garo Pasc ne împărtășește acest drum al conștiinței cu o sinceritate care luminează. Cuvintele ei unesc fragilitatea umană cu respirația spirituală, amintindu-ne că fiecare ființă este izvorul propriei deveniri.

Garo locuiește pe coasta de nord a Spaniei, unde continuă să scrie, să-și extindă mesajul și să însoțească sufletele celor pregătiți să se trezească la ceea ce au fost dintotdeauna.

Iată ce scrie editura Barroco Ediciones despre acest volum de debut:

Cartea **„Sunt legendă"**, nu este o simplă poveste. Este trezirea unui adevăr care dormea în adâncul ființei tale. În aceste pagini, autoarea își deschide sufletul ca pe o fereastră spre esență, amintindu-ne că nu suntem prizonierii destinului, ci făuritorii fiecărei trăiri. Prin propria metamorfoză — născută din pierdere, iubire și revelație — ea ne invită să privim înlăuntru, acolo unde puterea creatoare veghează și așteaptă să fie regăsită. Această carte nu se parcurge, se trăiește,

nu se citește, se simte. Fiecare cuvânt e o oglindă limpede. Fiecare capitol, o poartă deschisă care te conduce din noaptea îndoielii spre lumina blândă a certitudinii. Vei afla că tot ce căutai se afla deja în tine. Că viața nu se naște *„afară"*, ci izvorăște din tine. Că tu ești sursa, începutul și răspunsul. Nu ai venit pe lume să supraviețuiești. Ai venit să-ți amintești că ești creatorul propriei realități.

Îi dorim autoarei un drum literar rodnic, presărat cu inspirație, curaj și întâlniri care să-i poarte cuvintele spre inimile celor aflați în căutare, iar acest debut să fie doar începutul unei opere care să lumineze și să transforme.

Violeta ANDREI STOICESCU

Comunicat de presă

Guvernul actualizează standardele de cost pentru serviciile sociale

Executivul a aprobat, astăzi, propunerea Ministerului Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale de actualizare a standardelor de cost pentru serviciile sociale, precum și pentru alocația zilnică de hrană.

Astfel, în anul 2026, după publicarea hotărârii, alocația zilnică de hrană, pentru toate categoriile de beneficiari (copii, persoane cu dizabilități, persoane vârstnice, alte categorii vulnerabile) crește de la 22 lei la 32 lei/zi.

Măsura vine ca urmare a creșterii costurilor de trai și are ca obiectiv principal asigurarea unor condiții decente de îngrijire pentru copiii aflați în sistemul de protecție, persoanele cu dizabilități și persoanele vârstnice.

„Să actualizăm alocația de hrană și standardele de cost pentru serviciile sociale este un gest de responsabilitate față de persoanele vulnerabile care depind zilnic de sprijinul statului. Din 2022, aceste sume au rămas la fel, în timp ce costul vieții a crescut constant. Prea mult timp, 22 de lei pe zi au însemnat prea puțin. O sumă resimțită zi de zi de copii, de persoanele cu dizabilități și de vârstnicii rămași singuri. De aceea, din 2026, alocația zilnică de hrană va fi 32 de lei, o creștere cu peste 60%. Tot de aceea am crescut și finanțarea serviciilor sociale: cu 44% pentru serviciile destinate copiilor și cu 39% pentru persoanele adulte cu dizabilități. Sunt mai mult decât procente sau cifre într-un tabel. Sunt mese mai bune, condiții mai decente, centre care rămân deschise și servicii mai apropiate de standardele de demnitate pe care statul are obligația morală și legală să le asigure”, a declarat Petre-Florin Manole, Ministrul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale.

Pentru serviciile sociale destinate copiilor, Guvernul a aprobat o creștere medie de 44% a standardului de cost, față de nivelurile aflate în vigoare, beneficiind de această creștere atât copiii din centrele de zi, rezidențiale sau de tip familial, cât și mamele protejate în centrele maternale.

Și pentru serviciile sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități, standardele de cost au fost actualizate, creșterea fiind de aproximativ 39% față de standardele anterioare. Măsura se aplică atât serviciilor rezidențiale, cât și celor de zi și locuințelor protejate.

Pentru persoanele vârstnice, noile standarde de cost sunt diferențiate în funcție de gradul de dependență, includ explicit cheltuielile cu asistenții sociali și sunt gândite să încurajeze și să dezvolte serviciile de îngrijire la domiciliu și a centrelor de zi.

O creștere de peste 45% se înregistrează și în cazul standardelor de cost pentru serviciile destinate victimelor violenței domestice.

Valoarea alocației nu mai fusese actualizată din 2022, iar standardele de cost rămăseseră la valoarea anului 2023. Aceste măsuri contribuie la o utilizare mai eficientă a fondurilor publice și la creșterea calității vieții persoanelor vulnerabile.

14 ianuarie 2026

Serviciul Informare și Relații Publice
Ministerul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale

Premiile LSRS pentru Excelență Academică în Străinătate

– Ediția 2026 –

LSRS dă startul competiției care celebrează performanța academică, profesională și civică a tinerilor români care studiază sau au studiat în afara României

Gala LSRS 2026 va avea loc pe 7 aprilie 2026, la Palatul Parlamentului, unde ne vom reuni pentru a celebra reușitele tinerilor români.

Cine poate candida?

• Studenți români la licență, masterat, doctorat și post-doctorat care au studiat în anii universitari 2023/2024 și/sau 2024/2025 sau sunt înscriși și activi în 2025/2026, la universități din străinătate.
• Absolvenți care au finalizat studiile după 1 ianuarie 2022, eligibili pentru categoriile speciale.
• Pentru Premiul de Creație pot aplica studenți români atât din România, cât și din străinătate.

Categorii de premii:

Premii Academice

• STEM (Știință, Tehnologie, Inginerie, Matematică și Medicină)
• Științe Sociale și Umaniste

Marele Premiu: Studentul Român al Anului din Străinătate

Toate candidaturile pentru premiile academice intră automat în competiție.

Premii Speciale

• Studentul Român ERASMUS+ al Anului
• Premiul de Creație
• Excelență în Voluntariat
• Cercetare și Inovație
• Excelența Românească peste Granițe
• Diaspora Întoarsă Acasă

Înscrierea este gratuită, exclusiv online, și presupune completarea formularului LSRS + documente precum CV, descriere personală, foaie matricolă și documente specifice categoriei alese.

Deadline înscrieri: 20 martie 2026

Liga Studenților Români din Străinătate - LSRS

Departamentul pentru Românii de Pretutindeni
Proiect finanțat de Departamentul pentru Românii de Pretutindeni

ARUCAN

Diaspora 9 - Oamenii schimbării
DIALOGURILE CULTURO

LIVE

Eveniment festiv
ZIUA UNIRII PRINCIPATELOR ROMÂNE
24 IANUARIE 1859

”Alesul vostru vă dă
astăzi o singură Românie”

Alexandru
Ioan Cuza

PLATFORMĂ CULTURALĂ A ROMÂNILOR DE PRETUTINDENI
CULTURO

25 Ianuarie 2026, ora 17.00
Asociația Românilor din Cantabria - ARUCAN
Salon de Actos, Barrio San Francisco, Santanter

Intervin: Bogdan Gavril, Aurelia Cernega, Ludmila Eftodii, Vera Catan, Adi Todea,
Garo Pasc, Ansamblul Mugurașii.
Moderator: Nicoleta Bran

Parteneri:

ERASMUS+ DE SĂRBĂTORI:

PRACTICĂ, CULTURĂ ȘI IDENTITATE ROMÂNEASCĂ ÎN SPANIA

În perioada sărbătorilor de iarnă, opt membri ai Asociației Pelerinii Faptelor Bune au participat la un stagiu de practică Erasmus+ desfășurat în Spania, la Asociación Socio-Cultural Romanati - Centro Cultural La Tierra Tracia, aflată sub conducerea domnului Mircea Florescu. Mobilitatea a reprezentat o experiență complexă de formare profesională, interculturală și spirituală, desfășurată într-un context profund marcat de valorile identității românești din diaspora.

Pedagogie: educație prin joc și apropiere de comunitate

Pentru masterandele de la Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației – **Ioana Lucan, Gabriela Ichim și Alina Ursachi Buzoianu** – stagiul Erasmus+ a însemnat o implicare directă în activități educative desfășurate în cadrul Parohiei Ortodoxe Române din Getafe. Studentele au organizat jocuri și activități interactive cu copiii, adaptate vârstei acestora, contribuind la dezvoltarea lor socio-emoțională, creativă și comunicativă.

Un moment deosebit l-a constituit prezentarea de carte susținută de **Alina Ursachi Buzoianu**, profesor de educație timpurie, care a prezentat volumul propriu ***Aventuri pline cu praf de zâne!*** Aventurile zânei Serafima, rezultat al cercetării din cadrul lucrării sale de licență. Prin această activitate au fost promovate valori fundamentale precum sinceritatea, prietenia, respectul și bunătatea.

Ioana Lucan și Gabriela Ichim evidențiază atmosfera specială a stagiului, desfășurat în perioada Crăciunului, când activitățile educative s-au împletit armonios cu spiritul sărbătorilor, oferind un cadru autentic de învățare și implicare comunitară.

Asistență Socială: credință, solidaritate și identitate

Studentele la Facultatea de Filosofie și Științe Social-politice, specializarea Asistență Socială, **Irina Popa și Elena Buburuzan**, au trăit mobilitatea Erasmus+ ca pe o experiență profundă de apropiere față de comunitatea românească din diaspora și de dimensiunea spirituală a acesteia.

Irina Popa evocă emoția participării la viața Parohiei Ortodoxe Române *„**Sfântul Cuvios Nicodim cel Sfințit de la Tismana”*** din Getafe, unde colindele românești au adus în inimile credincioșilor o parte din atmosfera sărbătorilor de acasă. Activitățile culturale și întâlnirile cu membrii Asociației Socio-Culturale Romanati au evidențiat eforturile constante ale comunității de a-și păstra tradițiile și credința.

La rândul său, **Elena Buburuzan** subliniază importanța întâlnirilor cu artiști, scriitori și dansatori români, care i-au oferit o perspectivă vie asupra modului în care identitatea națională poate fi transmisă și trăită departe de țară.

Un rol semnificativ în cadrul mobilității Erasmus+ l-a avut și **Paul Florin Ursachi**, student la Facultatea de Teologie Ortodoxă **„Sfântul Dumitru Stăniloae”**, a cărui prezență a adus o dimensiune profund spirituală stagiului desfășurat în Spania. Prin participarea activă la viața liturgică a parohiilor ortodoxe românești din Getafe și Villalba, acesta a contribuit la întărirea legăturilor dintre tineri, Biserică și comunitatea românească din diaspora.

Implicarea sa în momentele de rugăciune, colindele tradiționale și activitățile cu caracter pastoral a evidențiat importanța teologiei trăite, ca formă de sprijin spiritual și de păstrare a identității românești în afara granițelor țării.

Istorie: dialog intercultural și înțelegerea contextului spaniol

Masteranzii de la Facultatea de Istorie, **Cosmin Niță și Gabriel-Andrei Timofte**, au beneficiat de o experiență academică valoroasă, care le-a permis să înțeleagă mai bine situația politică și socială a Spaniei, cu accent pe monarhia spaniolă, evoluția acesteia și rolul său în societatea contemporană.

În cadrul proiectului **„Dialogurile CulturRo – Diaspora 9”**, cei doi au participat la întâlniri culturale care au facilitat dialogul dintre istoria românească și realitățile europene actuale. **Cosmin Niță** descrie această experiență ca pe o lecție despre importanța memoriei colective și a păstrării rădăcinilor identitare.

Gabriel-Andrei Timofte a susținut prezentarea lucrării personale Părintele Evghenie Hulea – sfântul de la Mușinoaele, contribuind la promovarea patrimoniului spiritual și istoric românesc. Totodată, mobilitatea a dus la întărirea relațiilor cu parohiile ortodoxe românești din Getafe și Villalba, consolidând legătura dintre mediul academic, Biserică și comunitatea românească din Spania.

Întâlniri culturale memorabile

Un rol esențial în desfășurarea stagiului l-au avut întâlnirile cu membri activi ai comunității românești din Spania, personalități care contribuie constant la promovarea culturii românești: **Emanuela Ciulianu Mihăilescu**, autoare a trei volume de Colinde vechi, colinde noi, **Maria Molinos**, artist plastic, **Cătălin Mihalache**, caricaturist, pictor și sculptor,

Violeta Andrei Stoicescu, scriitor și jurnalist precum și **Ionel și Violeta Olteanu – Ansamblul Folcloric Plaiuri Românești.**

Aceste întâlniri au oferit participanților ocazia de a descoperi exemple concrete de dedicare culturală și de transmitere a tradițiilor românești în diaspora.

O experiență europeană completă

Pe lângă activitățile de practică, participanții au luat parte la vizite culturale în Madrid, Toledo și Barcelona, descoperind repere importante ale patrimoniului spaniol și european. Astfel, mobilitatea Erasmus+ a devenit nu doar un stagiu de practică, ci o experiență de formare integrală.

În ansamblu, stagiul Erasmus+ desfășurat în Spania a demonstrat că educația, cultura, credința și istoria pot crea punți solide între oameni și comunități, contribuind la păstrarea identității românești oriunde în lume, mai ales într-o perioadă simbolică precum sărbătorile de iarnă.

Care au fost obiectivele concrete ale programului de stagiu de practică Erasmus+ în Spania și în ce măsură simțiți că au fost atinse?

Programul de stagiu de practică Erasmus+ desfășurat în Spania a avut ca obiective principale formarea profesională practică, dezvoltarea competențelor interculturale, precum și consolidarea identității românești în contextul diasporei. Mobilitatea a urmărit implicarea directă a studenților în activități educaționale, sociale, culturale și spirituale, desfășurate în cadrul comunității românești din Spania, în special prin colaborarea cu Asociación Socio-Culturală Romanați.

Aceste obiective au fost atinse într-o mare măsură, deoarece participanții nu au avut doar un rol observativ, ci s-au implicat activ în activități concrete: organizarea de jocuri educative pentru copii, participarea la evenimente culturale, prezentări academice și întâlniri cu membri activi ai diasporei. Stagiul a funcționat ca o experiență de învățare aplicată, într-un context real, viu și relevant pentru domeniile de studiu ale participanților.

Ce a însemnat, practic, această experiență pentru voi ca viitori specialiști în psihologie, educație, asistență socială sau istorie? Ce competențe ați simțit că v-ați consolidat în această călătorie?

Pentru studenții din domeniul psihologiei și științelor educației, experiența a însemnat aplicarea concretă a cunoștințelor teoretice în activități educative adaptate copiilor din diaspora. Organizarea jocurilor și activităților interactive a contribuit la consolidarea competențelor de comunicare, empatie, lucru cu grupuri diverse și educație socio-emoțională.

Pentru studentele de la asistență socială, stagiul a oferit o înțelegere profundă a modului în care comunitatea, credința și solidaritatea pot funcționa ca mecanisme de sprijin social. Contactul direct cu românii din diaspora a dezvoltat competențe precum ascultarea activă, sensibilitatea culturală și capacitatea de intervenție comunitară.

Pentru masteranzii de la istorie, mobilitatea a avut o puternică dimensiune academică și interculturală, facilitând înțelegerea contextului politic și social spaniol, dar și reflecția asupra memoriei colective și a identității naționale. Prezentările susținute și dialogurile culturale au consolidat competențe de analiză istorică, comunicare publică și relaționare interculturală

Cum ați perceput voi identitatea românească trăită departe de țară, și ce v-a impresionat cel mai mult în comunitatea de români din Spania?

Identitatea românească trăită departe de țară a fost percepută ca fiind mai conștientă, mai intens asumată și mai profund trăită. Departe de spațiul natal, tradițiile, limba, credința și cultura capătă o valoare identitară mult mai puternică.

Ceea ce a impresionat cel mai mult a fost efortul constant al comunității românești din Spania de a-și păstra rădăcinile, fie prin activități culturale, fie prin viața parohială sau prin implicarea artiștilor și scriitorilor români. Colindele, dansurile populare, literatura și arta au funcționat ca forme de rezistență identitară și de transmitere a valorilor românești către noile generații

Ce rol au avut Parohia Ortodoxă și întâlnirile culturale cu artiștii si scriitorii din diaspora în experiența voastră? Această experiență a fost pentru voi mai mult decât un stagiu de practică?

Parohiile în care am fost au avut un rol central în cadrul mobilității, funcționând ca spațiu de coeziune comunitară, sprijin spiritual și continuitate culturală. Participarea la viața liturgică, colindele și activitățile pastorale au creat un sentiment profund de apartenență și de „acasă", chiar departe de România.

Întâlnirile culturale cu artiști, scriitori și dansatori români din diaspora au completat această experiență, oferind modele concrete de implicare culturală și de transmitere a identității românești peste granițe. Prin urmare, această mobilitate a fost mai mult decât un stagiu de practică: a fost o experiență de formare umană, spirituală și identitară, care a depășit cadrul strict academic

Dacă ar fi să transmiteți un mesaj unui student care se gândește să plece într-un program de stagiu de practică Erasmus+, ce i-ați spune: la ce să fie atent și ce să își propună ca să nu rămână doar o experiență turistică?

Un student care se gândește să participe la un stagiu de practică Erasmus+ ar trebui să privească această oportunitate nu doar ca pe o experiență de călătorie, ci ca pe o șansă reală de formare personală și profesională. Este important să se implice activ, să fie deschis către comunitatea locală, să caute dialogul cultural și să valorifice fiecare context de învățare.

Pentru ca experiența să nu rămână una strict turistică, este esențial ca studentul să își propună să învețe din întâlnirile cu oamenii, să observe realitățile sociale și culturale și să reflecteze asupra propriei identități și formări. Adevărata valoare a unui stagiu Erasmus+ constă în capacitatea de a transforma experiența trăită într-o lecție de viață și de profesie.

A consemnat, Violeta Andrei Stoicescu

AGUAS EXPERT
MANTENIMIENTO DE TUBERIAS
www.aguasexpert.es

PĂRERI DESPRE POLITICĂ ȘI POLITICIENI - ISTORIE ȘI ACTUALITATE -

Titi SULTAN
Specialist in drept constituțional și parlamentar

Partea 1

Politicienii constituie acea categorie de persoane care au ca instrument de lucru vorbirea și discursul; deci sunt, ori pot fi oratori, motiv pentru care este necesar să-și însușească preceptele artei oratorice.

Politicianul sau omul politic este, potrivit Dicționarului explicativ al limbii române:

- ,,persoană care are un rol important în activitatea politică, care își desfășoară activitatea principală în domeniul politicii";

- în sens peiorativ, este ,,persoana care face din politică un mijloc abil și demagogic de realizare a intereselor personale".

Termenul **POLITICĂ**, la rândul său, are semnificațiile:

- *,,Știința și arta de a guverna un stat"*;

-*,,Forma de organizare și conducere a comunităților umane, prin care se menține ordinea internă și se garantează securitatea externă a comunităților respective"*;

- *,,Tactica, strategia, metodele și mijloacele folosite de organele puterii în vederea realizării obiectivelor fixate, ideologia care reflectă această activitate";*

-*,,Știința și practica de guvernare a unui stat, care include relațiile si manifestările între diverse categorii sociale, între partide politice și între națiunii. Politica poate semnifica și orientarea, activitatea și acțiunea unui partid, exercitată în domeniul guvernării problemelor interne sau externe".*

Sintagma **A FACE POLITICĂ** (de către o anumită persoană) semnifică ***„a lua parte în mod activ la discutarea și rezolvarea treburilor statului".***

Exponenți de seamă ai culturii universale și ai celei naționale și multe alte personalități nu au avut ori nu au o părere prea bună despre politică și politicieni.

În 1651, Thomas Hobbes publică cea mai faimoasă lucrare a sa, Leviathan, în care propunea un model timpuriu de dezvoltare umană pentru a justifica crearea asociațiilor umane. Hobbes descrie o stare de natură ideală în care fiecare persoană avea drepturi egale la orice resursă a naturii și era liber să se folosească de orice mijloace pentru a beneficia de aceste resurse. El afirma că o astfel de dispunere a creat un ***„război al tuturor împotriva tuturor"*** (bellum omnium contra omnes). Deși se pare că această cooperare socială și ierarhiile dominante au precedat societăților umane, modelul lui Hobbes ilustrează o explicație rațională pentru crearea societăților (politicilor). Scriitorul și ziaristul american Ambrose Bierce (1842-1914) remarca faptul că *,,Politica nu este decât un conflict de interese, deghizat într-o luptă între principiile care are ca scop conducerea treburilor publice în interesul personal".*

O mărturisire a fostului președinte al S.U.A.- Ronaldo Reagan (1911- 2004): ***„Se presupune că politică este cea de-a doua profesie a lumii, ca vechime. În timp, am ajuns să-mi dau seama că se aseamănă foarte mult cu cea mai veche profesie a lumii".***

Romancierul scoțian Robert Louis Stevenson (1850-1894) era de părere că *,,politica este probabil singura profesie pentru care nu este nevoie de nicio pregătire".* Sau:

,,La școală nu prea le-a păsat
De adunare sau scădere...
Dar, cel mai simplu-au învățat
Doar: ridicarea la putere".

Dramaturgul irlandez **George Bernard Shaw** (1856- 1950) era categoric ***„politicianul nu știe nimic, dar crede că știe totul"***. Cu umor, comediantul american **Groucho Marx** (1890-1977) nota: ***„Politica este arta căutării necazului, a găsirii acestuia peste tot, a diagnosticării incorecte și a tratării cu remedii greșite".*** Campania în același sens, academicianul și scriitorul francez de origine americană Julien Green (1900-1998) afirma că ***„nu are nicio încredere în Politică, pentru că ea duce întotdeauna la război".*** Nu neapărat la război în sensul său practic, ci la ceartă, dispute ineficiente, lipsite de sens, dar desfășurate în numele poporului, al țării, al interesului general...

În jurnalul său, luciul gânditor Albert Camus (1913-1960) scria în jurul anului 1940 câteva adevăruri care ar trebui să ne dea de gândit: *„Politica și soarta oamenilor sunt orânduite de oameni fără idealuri și fără măreție. Oamenii care au în ei conștiința adevăratei măreție nu intră în Politică".* Și adăuga: *,,Prin definiție, o guvernare nu are conștiință. Uneori, are politică, dar nimic mai mult".* **Winston Churchill** (1874-1965) prezintă o definiție extrem de interesantă: *,,A fi politician înseamnă să fii capabil să spui dinainte ce o să se întâmple mâine, săptămâna viitoare, anul viitor. Iar apoi să poți explica de ce nimic din toate astea nu s-au întâmplat".* Că orice politician este unul care promite marea cu sarea în campania electorală, ulterior fiind preocupat doar de interese personale sau de grup. Că *,,Politicienii sunt mincinoși"* pare să fie un adevăr popular. *,,Celor ajunși în vârful puterii parcă li se acoperă ochii cu o ceață"* (Tacitus, 55-120 după Hristos, istoric și om politic roman), ,,Acolo unde încep demnitățile, sinceritatea dispare". *,,Să fii cârmuitor fără a fi tâlhar, e un lucru aproape imposibil"* (Martin Luther, 1483-1456, reformator religios german). Nu există politicieni buni, așa cum nu există nici hoți cinstiți. *,,În orice epocă, cei mai vicioși reprezentanți ai rasei umane trebuie căutați printre liderii populari"* (Thomas Babington Macaulay, 1800-1859, istoric și om politic de stat englez). Oamenii politici care ajung la putere devin demnitari ai statului, intră în structurile acestuia și le reprezintă. O pertinentă analiză a realizat Adriana Săftoiu în lucrarea intitulată **,,Cronică de Cotroceni"** (Editura Polirom, București, 2015) în care afirmă că *,,statul, care se schimbă după regimuri, e supus criticii și comite zilnic păcate, chiar crime. Dacă ar fi o persoană fizică, ar sta numai în închisoare".* S-a mai scris că omul politic are în el ceva paranoic. Doar democrația (cu alegeri și restricții în exercitarea mandatelor publice) ține în frâu ,,pornirile dominatoare și egomane ale omului politic". Altfel, el se crede important... În ochii proprii, politicianul este un erou. Puțini, foarte puțini politicieni, însă, sunt eroi pentru ceilalți. Se mai consideră că Politicienii *,,au trei mari defecte: ne-au condus, ne conduc și ne vor conduce. Ce-i drept, au și trei mari calități: ne-au furat, ne fură și ne vor fura. Plus alte trei: ne-au mințit, ne mint și ne vor minți".* Filozoful și scriitorul german Friedrich Schiller (1759-1805) a constatat *„Întreaga istorie universală este lupta mereu repetată a lăcomiei de putere cu libertatea".*

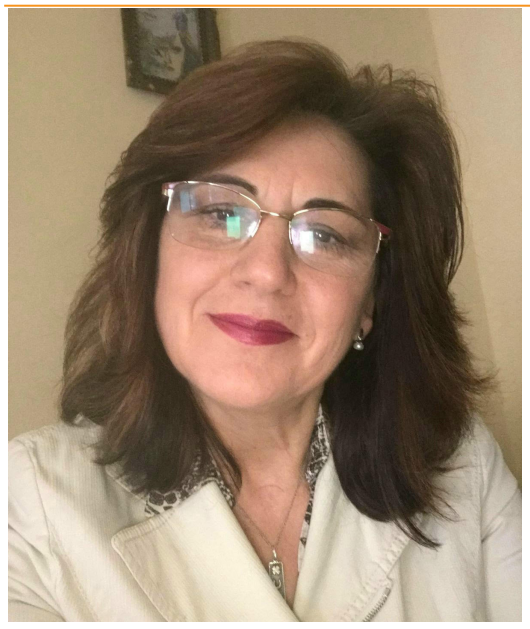
Un alt rău ***,,pleacă de la conflictul de interese în care se află clasa politică. Toate partidele sunt pline de incompatibili. Politicienii români sunt și arbitri și jucători. Au tentacule peste tot, sunt atât de prinși în sistemul public, încât resping orice reformă, oricât de mică. Nu românii resping reformele - ceea ce nu se înțelege în această amețeală generală, ci Politicienii".***

Din păcate, afirma scriitorul francez Andre' Gide (1869- 1951), de obicei, nu întâlnim printre oamenii inteligenți decât neputincioși în Politică, iar printre oamenii de acțiune decât....mai puțin inteligenți. Platon era și mai categoric: *,,cei care sunt prea deștepți de a face politică sunt pedepsiți prin faptul că sunt conduși de proști"*, iar problema acestei lumi este că proștii sunt foarte siguri pe ei, în timp ce înțelepții au întotdeauna îndoieli (Bertrand Russel, 1872-1970, filozof englez).

Neimplicarea în Politică a *,,celor ce ar avea ceva de spus în societate face loc nulităților. Ele aduc maidanul în centrul vieții noastre, cu tot ce are mai respingător bășcălia de autobază, incompetența camuflată în șmecherie și frustrarea ridicată la rang de virtute".*

continuare în numărul următor

EMIGRAREA ROMÂNILOR ÎN SPANIA
VS
EMIGRAREA ROMÂNILOR ÎN ITALIA

Înainte de 1989, au emigrat din România în Spania, foarte puțini, printre care studenți, artiști, refugiați politic. Aceste emigrări erau sporadice și nu au format o comunitate numeroasă. Emigrarea masivă a început după 1990, pe anumite etape: între 1990 - 2000, a fost primul exod, iar după eliminarea vizelor Schengen din 2002, migrația s-a accelerat, culminând cu aderarea României la Uniunea Europeană, din 2007, când a crescut foarte mult comunitatea românească din Spania, devenind una dintre cele mai mari din afara țării, după Italia, unde emigrarea s-a produs în aceeași manieră ca în Spania. Am locuit 23 de ani în Italia și mereu m-am întrebat cum mi-ar fi fost dacă emigram în Spania. Dar să vedem diferențele și punctele comune ale acestor două țări, din punct de vedere a emigrării românilor în cele două peninsule. După un studiu recent, reiese că diferențele dintre cele două comunități de români din cele două țări, nu sunt foarte semnificative, contează mult intențiile fiecărei persoane, ce planuri de viață are. Atât limba spaniolă, cât și cea italiană sunt destul de accesibile, relativ ușor de învățat. S-a dovedit că integrarea a fost rapidă în ambele comunități, în mediul social și cultural, mai ales în ultimii ani. Domeniile de muncă au puncte comune: construcții, turism și servicii, curățenie, îngrijire persoane vârstnice. Diferența se reflectă în două domenii: agricultură mai multă în Spania și industrie ușoară mai multă în Italia. Ca o consecință a ofertei de muncă, Italia atrage mai multe femei, mai ales pentru îngrijire persoane, iar Spania atrage mai mulți bărbați, având în vedere cerința mare în construcții și agricultură. Majoritatea locurilor de muncă în Spania sunt sezoniere, în comparație cu cele din Italia, care sunt mai stabile. Costul de viață variază de la o regiune la alta, în ambele țări. Se poate concluziona că Spania este mai potrivită pentru început rapid, dar Italia e mai bună pentru stabilitate pe termen lung.

Dacă ne referim la emigrarea artiștilor de dinainte de 1989, în statisticile vremii întâlnim un singur nume important, Valeriu Lazarov, producător și regizor de televiziune român, care a debarcat în Spania în anul 1968 și a lucrat în televiziune (RTVE), devenind cetățean spaniol în 1972. Deși nu este un *"artist plastic"* în sens strict, este o figură culturală importantă, un creator media care a părăsit România în perioada comunistă și s-a impus în spațiul spaniol. Astăzi, un mare poet de origine română, **Mihai Gane** (cunoscut și ca Miguel Gane) trăiește și scrie în Spania, devenit foarte popular acolo și în lumea vorbitoare de limbă spaniolă. Este unul dintre cei mai bine vânduți și citiți poeți contemporani din Spania, apreciat atât în peninsula iberică, cât și în țările din America Latină. Viața culturală a comunităților românești din Spania a luat amploare, scriitori, poeți, artiști vizuali, devin din ce în ce mai cunoscuți, mai ales prin evenimentele culturale organizate, festivaluri, reviste, traduceri, schimburi interculturale între români și spanioli.

Referindu-ne la Italia, au existat câțiva artiști, scriitori și intelectuali români care au trăit sau s-au stabilit în Italia înainte de 1989, fie în exil politic, fie în auto-exil cultural. Italia nu a fost o destinație la fel de frecventă ca Franța sau Germania, dar a avut un rol important , mai ales prin Roma. Printre personalități se numără: **Horia Vintilă**, scriitor, eseist, diplomat, cu exil în Italia, apoi în Spania, a locuit o perioada importantă la Roma; **Mircea Eliade**, istoric de religie și scriitor, care nu a emigrat efectiv în Italia, dar a avut rezidențe îndelungate la Roma; **Horia Damian**, artist plastic și arhitect, a locuit perioade lungi în Italia, în anii 1950; **Paul Neagu**, sculptor, performer, a avut rezidențe și expoziții în Italia; **Virginia Zeani**, soprană de renume internațional, stabilită în Italia din anii 1950; **Nicola Rossi-Lemeni** (născut Nicolae Lemeni, bas celebru, stabilit în Italia înainte de instaurarea comunismului; **Dinu C. Giurescu**, istoric român cu colaborări academice și acces la arhivele occidentale, a locuit perioade în Italia înainte de 1989. Italia a fost un spațiu de tranzit pentru exilul românesc, un loc de refugiu cultural, mai ales pentru artiști plastici și muzicieni. În prezent, în Italia viața culturală a comunității românești este într-o continuă fervoare, cu multe evenimente, festivaluri, reviste, colaborări româno-italiene. **Cenaclul de la Roma**, fondat și coordonat de scriitorul Valeriu Barbu adună scriitori nu doar din diaspora, ci și din România. Poetul și scriitorul **Viorel Boldiș**, considerat *"poet al diasporei"*, care a emigrat în Italia 1992, între timp, a imigrat, dar este prezent în comunitatea românească din Milano și alte orașe din peninsula italică, prin evenimente literare. **Doina Botez,** artistă plastică română, trăiește și lucrează la Roma de decenii, dedicându-se picturii și graficii.

Emigrarea în Spania și Italia a reprezentat, pentru mulți români, o soluție importantă de îmbunătățire a nivelului de trai, însă a adus și dificultăți, prcum adaptarea la o cultură diferită, barierele lingvistice, dorul de familie și, în unele cazuri, instabilitatea locurilor de muncă. În același timp, plecarea unui număr mare de persoane a avut efecte negative asupra României, cum ar fi depopularea și lipsa forței de muncă. În concluzie, emigrarea în Spania și Italia a avut atât avantaje, cât și dezavantaje, fiind o experiență care a contribuit la dezvoltarea personală și profesională a emigranților, dar care a generat și provocări sociale și economice, atât pentru țările de destinație, cât și pentru cea de origine.

Camelia Morda Baciu, Italia

ALMAS GEMELAS

Nel panorama dell'arte contemporanea, **Dorina Florescu**, che firma le proprie opere con lo pseudonimo ***Dor de Flores***, è un'artista autodidatta attiva in Spagna, riconoscibile per uno stile naïf essenziale e profondamente espressivo. La sua pittura nasce da un'esigenza interiore autentica e si caratterizza per un linguaggio diretto, capace di comunicare emozioni intime con immediatezza e sincerità.

Nata in Romania e formata come ingegnere, Dorina Florescu si trasferisce in Spagna nel 2018. Qui entra in contatto con una realtà luminosa e passionale, fatta di paesaggi intensi e di un forte calore umano, elementi che influenzano profondamente il suo modo di sentire e di creare. La Spagna diventa per lei un luogo di rinascita, non solo geografica ma anche interiore.

L'incontro con la pittura avviene in modo improvviso: un sogno segna l'inizio del suo percorso artistico. Il giorno successivo, spinta da un impulso profondo, acquista tele e colori e inizia a dipingere. Fin dai primi lavori emerge una naturalezza nel gesto e una forte connessione emotiva con il mezzo pittorico, come se l'arte fosse sempre stata parte di lei.

Le sue opere sono dedicate soprattutto alla figura femminile, che diventa protagonista assoluta dei dipinti. Non si tratta di ritratti realistici, ma di figure simboliche, nate da un io molto profondo, che raccontano emozioni, identità e stati d'animo. Il femminile è per Dor de Flores uno spazio di espressione interiore e di forza silenziosa.

Il colore rosso è centrale nella sua pittura. È il colore dell'energia, dell'affermazione dell'io e della vitalità, mai usato in modo decorativo ma sempre carico di significato. In questo uso consapevole del rosso si può cogliere un parallelismo con lo stile di Valentino, che ha reso questo colore un segno distintivo di identità ed eleganza.

Dor de Flores viaggia in una sintonia profonda con **Donatella di Francia**, ***artista che vive e lavora a Roma.*** Pur operando in contesti diversi, entrambe condividono una stessa vibrazione espressiva: il rosso come colore identitario e la donna come figura centrale delle proprie opere. Questa affinità crea un dialogo naturale tra i loro lavori, fondato su una sensibilità comune e su un sentire artistico condiviso.

La pittura di **Dor de Flores** si presenta così come un percorso intimo e sincero, capace di parlare allo spettatore con semplicità, emozione e umanità.Il riferimento a Valentino e al rosso assume, nel contesto della pittura di **Dor de Flore**s, un valore culturale e simbolico preciso,

che va oltre la semplice citazione cromatica. Valentino Garavani ha infatti trasformato il rosso in un vero e proprio linguaggio identitario: il celebre rosso Valentino non è soltanto un colore, ma una dichiarazione di stile, di presenza e di forza. È un rosso che non chiede permesso, che afferma l'individualità e celebra una femminilità sicura, elegante, consapevole di sé.

Nella storia della moda, Valentino ha utilizzato il rosso come emblema di passione, bellezza e potere emotivo. Un colore capace di catturare lo sguardo e di imprimersi nella memoria, associato a una donna che non è mai passiva, ma protagonista della propria immagine e del proprio destino. In questo senso, il rosso diventa espressione dell'io, segno visibile di un'identità forte e riconoscibile.

Nella pittura di Dor de Flores, il rosso svolge una funzione analoga, pur muovendosi in un ambito differente. Anche qui non è un elemento decorativo, ma una scelta consapevole e necessaria. Il rosso diventa voce interiore, energia vitale, affermazione profonda dell'identità femminile. È il colore che racchiude emozione, passione, forza e fragilità insieme, e che accompagna le figure femminili come una seconda pelle emotiva. Così come Valentino ha elevato il rosso a simbolo assoluto della propria visione estetica,

Dor de Flores lo utilizza come segno distintivo della propria ricerca pittorica. In entrambi i casi, il rosso non veste soltanto il corpo o la tela, ma racconta una presenza, un carattere, un modo di essere nel mondo. È un colore che parla di intensità, di autenticità e di una femminilità vissuta con consapevolezza e dignità.

Donatella di Francia Cordopatri
critico d'arte, scenografo .

www.dvlogistica.com
643 063 263

DV® Logistica

COLETE LA DOMICILIU

FĂRĂ TAXE SUPLIMENTARE

SPANIA - ROMÂNIA
ȘI RETUR

Tel. Spania
(0034) 643 063 263
(0034) 642 882 812
(0034) 642 882 805

infodvlogistica@gmail.com
facebook.com/dvlogistica
www.dvlogistica.com

Tel. România
(004) 0770 691 632
(004) 0778 354 838